

МИНИСТЕРСТВО ЗА ФИНАНСИИ

ПРЕДЛОГ НА ЗАКОН ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА
СУПЕРВИЗИЈА НА ОСИГУРУВАЊЕ

јуни 2014 година

ВОВЕД

§ Оцена на состојбите во областа на пазарот на осигурување и причини за донесување на законот

Со Законот за супервизија на осигурување не се уредени осигурувањето на ануитети на корисниците на пензии и пензиски надоместоци, ниту пак доброволното здравствено осигурување како класи на осигурување што се дозволени да ги вршат друштвата за осигурување.

Исто така, постојниот Закон за супервизија на осигурување нема прецизни и јасни одредби за постапката во случај кога бројот на членови на органот на управување во друштво за осигурување се намали под законскиот минимум. Друштвата за осигурување се финансиски институции за кои важат меѓународни стандарди за прудентно управување, што подразбира и одржување на соодветен број на членови на органот на управување и преземање соодветни мерки од страна на супервизорските тела во случај на несоодветен број на членови на органот на управување.

За да се овозможи граѓаните да ги остварат правата кои произлегуваат од Законот за исплата на пензии и пензиски надоместоци од капитално финансирано пензиско осигурување и Законот за доброволно здравствено осигурување, има потреба во Законот за супервизија на осигурување осигурувањето на ануитети на пензии и пензиски надоместоци надоместоци да се воведе како класи на осигурување што, врз основа на дозвола од Агенцијата за супервизија на осигурувањето, можат да ги вршат друштвата за осигурување. Сигурната и континуирана исплата на пензиите и пензиските надоместоци е од примарно значење за граѓаните. Поради тоа, средствата за исплата на пензии и пензиски надоместоци треба да бидат заштитени, а исплатата на пензии и пензиски надоместоци да продолжи доколку над друштвото за осигурување се отвори стечај или ликвидација.

Заради сигурно и стабилно работење на друштвата за осигурување, има потреба од доуредување на постапката за именување на членови на орган на управување во друштвото за осигурување во случај кога бројот на членови ќе се намали под законскиот минимум.

§ Цели, начела и основни решенија на предлогот на закон

Донесувањето на Предлогот на закон за изменување и дополнувања на Законот за супервизија на осигурување има за цел да овозможи остварување на правата на граѓаните за исплата на пензиите од вториот и третиот столб и за дополнително здравствено осигурување.

Законот чие донесување се предлага се заснива на начелото на социјална сигурност на граѓаните.

Со измените на Законот за супервизија на осигурување се воведуваат класи на осигурување на анuitети за корисници на пензии и пензиски надоместоци од задолжително и доброволно капитално финансирано пензиско осигурувањето и на доброволно здравствено осигурување. Со тоа се создава обврска за осигурителните друштва пред да започнат да ги вршат овие класи на осигурување да добијат дозвола од Агенцијата за супервизија на осигурување.

Во случај на стечај или ликвидација на друштвото за осигурување, средствата на граѓаните по основ на пензии и пензиски надоместоци се издвојуваат од стечајната постапка на друштвото и се пренесуваат на друго друштво за осигурување или во пензиските друштва кои ќе продолжат да ги исплатуваат пензиите и пензиските надоместоци. Преносот се врши по пат на аукција.

Се уредува постапката за именување на членови на орган на управување во друштвото за осигурување во случај кога нивниот број се намалува под законскиот минимум.

III. Оцена на финансиските последици од предлогот на закон врз Буџетот и другите јавни финансиски средства

Предлог законот нема да предизвика ефекти во буџетот на Република Македонија.

IV. Процена на финансиските средства потребни за спроведување на законот и начинот на нивното обезбедување, како и податоци за тоа дали спроведувањето на законот повлекува материјални обврски за одделни субјекти

За спроведување на законот не се потребни финансиски средства и не повлекува материјални обврски.

ПРЕДЛОГ НА ЗАКОН ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ
НА ЗАКОНОТ ЗА СУПЕРВИЗИЈА НА ОСИГУРУВАЊЕ

Член 1

Во Законот за супервизија на осигурување („Службен весник на Република Македонија“ бр. 27/02, 79/07, 88/08, 67/10, 44/11, 188/13 и 43/14) во членот 5 точката 2 се менува и гласи:

„Здравствено осигурување кое не е покриено со задолжителното здравствено осигурување и тоа:

-доброволно здравствено осигурување согласно Законот за доброволно здравствено осигурување и/или

-исплата на фиксни парични износи и/или

-надомест за покрите на други трошоци кои не се покриени со доброволното здравствено осигурување.“

Во точката 19 бројот „23“ се заменува со бројот „25“.

По точката 23. се додаваат две нови точки 24 и 25 кои гласат:

„24. Осигурување на анuitети за корисници на пензии од задолжително капитално финансирано пензиско осигурување согласно Законот за исплата на пензии и пензиски надоместоци од капитално финансирано пензиско осигурување и

25. Осигурување на анuitети за корисници на пензиски надоместоци од доброволно капитално финансирано пензиско осигурување согласно Законот за исплата на пензии и пензиски надоместоци од капитално финансирано пензиско осигурување.“

Член 2

Во членот 6 став (1) во точката 2) бројот „23“ се заменува со бројот „25“.

Ставот (2) се менува и гласи:

„По исклучок на одредбите од став (1) на овој член, друштвото за осигурување што врши работи на осигурување во групата на осигурување на живот може, како дополнително осигурување кон осигурувањето на живот, да врши работи на осигурување од класите на осигурување од член 5 точки 1 и 2 на овој закон.“

Член 3

Во членот 23 ставот (5) се менува и гласи:

„Доколку бројот на членовите на органот на управување се намали под минималниот број согласно Закон за трговските друштва, надзорниот орган на друштвото е должен во рок од 60 дена од денот на престанување на функцијата на членот на орган на управување, до Агенцијата за супервизија на осигурување да поднесе барање за добивање согласност за именување на член на орган на управување.“

Член 4

Во членот 27 став (1) точка 2) сврзникот „и“ на крајот на реченицата се заменува со точка и запирка.

Во точката 3) зборовите „став (4)“ се заменуваат со зборовите „ставови (1), (2), (3) и (4)“ а точката на крајот од реченицата се заменува со сврзникот „и“.

По точката 3) се додава нова точка 4) која гласи:

„4) лицето е разрешено од функцијата член на орган на управување во друштвото.“

Член 5

Во членот 40 став (1) точка 1) зборовите „една година“ се заменуваат со зборовите „шест месеци“.

Во ставот (3) точка 3) зборовите „од точките 1 до 4“ се бришат.

Член 6

Во членот 66 став (1) точка 4) точката и запирката се заменуваат со сврзникот „и“.

Во точката 5) сврзникот „и“ се заменува со точка.

Точката 6) се брише.

Член 7

Во членот 88 став (1) точка 3) зборовите „Република Македонија или “ се бришат.

Точката 4) се менува и гласи:

„обврзници и други должнички хартии од вредност издадени или за кои гарантира Република Македонија на домашниот пазар:“

Член 8

Во членот 89 став (2) точка 4) по зборот „вредност“ се додаваат зборовите „и удели“.

Член 9

Во член 92 ставот (2) се менува и гласи:

„Друштвото за осигурување е должно да издвои посебни средства (фондови на средства), кои ја покриваат математичката резерва за секоја од следните класи на осигурување:

1) осигурување од групата на осигурување на живот, освен осигурувањето од точките 2), 3), 4) и 5) од овој став;

2) осигурување на живот каде инвестициониот ризик е на товар на осигуреникот, со исклучок на преносните премии, резерви за штети и дополнителните технички резерви за гарантираното минимално плаќање;

3) осигурување на тонтини;

4) осигурување на ануитети за корисници на пензии од задолжително капитално финансирано пензиско осигурување од член 5 точка 24 на овој закон;

5) осигурување на ануитети за корисници на пензии од доброволно капитално финансирано пензиско осигурување од член 5 точка 25 на овој закон;

6) здравствено осигурување кое не е покриено со задолжителното здравствено осигурување и

7) други класи на осигурување за кои се издвојува математичка резерва.“

Член 10

Членот 98 се менува и гласи:

„Друштвото за осигурување е должно за секој одделен фонд на средства кои ја покриваат математичката резерва, да отвори посебна сметка во банка на која ќе се вршат сите уплати и од која ќе се извршуваат сите исплати што се однесуваат на средствата кои ја покриваат математичката резерва.“

Член 11

Во членот 116 став (7) зборовите „членот 120“ се заменуваат со зборовите „членот 121“.

Член 12

Во членот 120 ставот (2) се менува и гласи:

„Друштвото за осигурување е должно до Агенцијата за супервизија на осигурување да достави неревидиран годишен финансиски извештај најдоцна до 1 март тековната за претходната година.“

По ставот (2) се додава нов став (3) кој гласи:

„(3) Друштвото за осигурување е должно до Агенцијата за супервизија на осигурување да достави примерок од годишниот извештај за работењето заедно со извештајот за извршената ревизија во рок од осум дена од денот на усвојување на годишниот извештај за работењето.“

Ставот (3) станува став (4).

Член 13

Во членот 127 ставот (3) се менува и гласи:

„Извештаите од ставовите (1) и (2) на овој член се поднесуваат до надзорниот орган на друштвото за осигурување на мислење.“

Ставот (4) се менува и гласи:

„Надзорниот орган на друштво за осигурување е должен годишниот извештај за внатрешната ревизија заедно со мислењето од став (3) на овој член да ги достави до Собранието на акционери, а во рок од осум дена од денот на

усвојувањето од страна на Собранието на акционери да ги достави до Агенцијата за супервизија на осигурување.“

По ставот (4) се додава нов став (5) кој гласи:

„(5) Годишниот извештај за внатрешната ревизија заедно со мислењето од став (3) на овој член задолжително се става на дневен ред на Годишното собрание на акционерите, заедно со ревизорскиот извештај на друштвото за осигурување.“

Член 14

Во членот 129 во ставот (1) втората реченица се брише.

Во ставот (3) алинеја 2 по зборот „друштвото“ се додаваат зборовите „за осигурување“.

Член 15

Во членот 130 зборовите: „ревизорот е должен за тоа веднаш да ја извести Агенцијата за супервизија на осигурување“ се заменуваат со зборовите: „друштвото за ревизија е должно за тоа веднаш писмено да ја извести Агенцијата за супервизија на осигурување.“

Член 16

Во членот 131 ставовите (3) и (4) се бришат.

Член 17

По членот 131 се додаваат два нови наслови и два нови члена 131-а и 131-б кои гласат:

„Доставување ревизорски извештаи до
Агенцијата за супервизија на осигурување

Член 131-а

(1) Друштвото за ревизија е должно ревизорскиот извештај истовремено да го достави до органот на управување и надзорниот орган на друштвото за осигурување и до Агенцијата за супервизија на осигурување најдоцна до 30 април во тековната година за претходната календарска година.

(2) Агенцијата за супервизија на осигурување може од друштвото за ревизија да бара дополнителни објаснувања и податоци во врска со извештајот за извршената ревизија.

(3) Друштвото за ревизија е должно на барање на Агенцијата за супервизија на осигурување да и ги направи достапни работните материјали од ревизијата на друштвото.

(4) Агенцијата за супервизија на осигурување нема да го прифати извештајот за извршена ревизија ако утврди дека не се темели врз објективни податоци за финансиската состојба во друштвото, доколку не е изработен во согласност со

членот 131 на овој закон и/или друштвото за ревизија при вршење на ревизијата не постапувало согласно со ревизорските стандарди и процедури.

(6) Доколку Агенцијата за супервизија на осигурување не го прифати извештајот за извршената ревизија, за тоа ги известува друштвото за осигурување, Институтот за овластени ревизори и Советот за унапредување и надзор на ревизијата во рок од 45 дена од добивањето на извештајот.

(6) Во случаите од ставот (4) на овој член, Агенцијата за супервизија на осигурување ќе побара од друштвото за осигурување да назначи друго друштво за ревизија кое ќе изготви нов извештај.

(7) Сите трошоци настанати во врска со назначување на друго друштво за ревизија согласно со ставот (6) на овој член ги поднесува друштвото за осигурување.

Неиздавање согласност и не прифаќање на извештај
на друштво за ревизија

Член 131-б

Агенцијата за супервизија на осигурување во наредните три години нема да даде согласност на друштво за ревизија да врши ревизија на финансиските и консолидираните финансиски извештаи на друштво за осигурување и нема да прифати извештај од друштво за ревизија:

1) кое вршело ревизија во друштво за осигурување без согласност од член 129 на овој закон и/или

2) чиј извештај за извршена ревизија Агенцијата за супервизија на осигурување не го прифатила заради причините од член 131-а на овој закон.“

Член 18

Во членот 148 ставот (4) се брише.

Ставот (5) станува став (4).

Член 19

Во членот 150-а по ставот (2) се додава нов став (3) кој гласи:

„(3) Осигурителното брокерско друштво е должно еднаш месечно до Агенцијата за супервизија на осигурување да доставува извештај за бројот на склучени договори и за износот на наплатената и пренесената премија.

Во ставот (3) кој станува став (4) по зборот „премија“ се додаваат зборовите „и за доставување на извештаите од ставот (3) на овој член.“

Член 20

Во членот 151 став (1) точка 3) зборовите „148 став (4)“ се бришат.

Член 21

Во член 154-ѓ зборот „Комисијата“ се заменува со зборот „Агенцијата“.

Член 22

Во членот 154-ф став (6) зборовите „став (5)“ се заменуваат со зборовите „став (7)“.

Член 23

Во членот 154-х став (4) по зборовите „почеток на“ се додаваат зборовите „обуката, односно“, а по зборот „дозволи“ се додаваат зборовите „присуство на обуката, односно“.

Член 24

Во членот 158-б став (1) точка (5) зборовите „до Агенцијата“ се бришат.

Член 25

Во членот 158-љ став (1) точката 7) се менува и гласи:
„надоместоци за спроведување обуки и испити согласно членовите 154-х и 154-ш на овој закон и“.

Член 26

Во членот 158-м зборовите „во износ определен со финансискиот план на Агенцијата“ се бришат.

Член 27

Во членот 158-њ ставот (3) се брише.

Ставот (4) станува став (3).

Член 28

Во членот 165 став (1) точка 9) сврзникот „и“ се заменува со точка и запирка и се додава нова точка 10) која гласи:

„10) бројот на членови на органот на управување се намалил под минималниот број утврден со Законот за трговски друштва, а друштвото за осигурување подолго од 60 дена не поднело барање за добивање согласност за член на орган на управување за друго лице и“.

Точката 10) станува точка 11).

Член 29

Во членот 168 став (1) точката 5) се менува и гласи:

„бројот на членови на органот на управување се намалил под минималниот број утврден со Законот за трговски друштва, а друштвото за осигурување не добило согласност за член на орган на управување подолго од шест месеци;“.

По точката 5) се додава нова точка 6) која гласи:

„6) од извештајот на посебната управа од член 168-д став (2) Агенцијата процени дека финансиската состојба на друштвото не се подобрила“.

Точките 6) и 7) стануваат точки 7) и 8).

Член 30

Во членот 168-е став (4) зборовите „се подобрила“ се заменуваат со зборовите „не се подобрила, а“, зборовите „одлука за отворање на ликвидација над друштвото за осигурување, односно одлука за утврдување услови за отворање на ликвидација“ се заменуваат со зборовите „ќе донесе решение за исполнување на услови за отворање на ликвидација, односно решение за исполнување на услови за отворање на стечајна постапка“.

Член 31

Во членот 169 став (1) точка 1) точката и запирката се заменуваат со запирка и се додаваат зборовите „а не постојат услови за стечај и“.

Во точката 2) точката и запирката се заменуваат со запирка и се оддаваат зборовите „а не постојат услови за стечај“.

Точките 3) и 4) се бришат.

Во ставот (2) точка 2) точката и запирката се заменуваат со точка.

Точките 3) и 4) се бришат.

Член 32

Членот 179 се менува и гласи:

„(1) Договорите за осигурување од класите на осигурување во рамки на групата на неживотно осигурување склучени со друштвата за осигурување престануваат по истекот на 30 дена од отворање на ликвидационата постапка на друштвото за осигурување.

(2) Договорите за осигурување од член 192 точки 1) и 4) на овој закон престануваат по истекот на 30 дена од отворање на ликвидационата постапка на друштвото за осигурување, освен доколку истите, со согласност на осигурениците, се пренесат на други друштва за осигурување.

(3) Договорите за осигурување на ануитети на корисници на пензија и пензиски надоместоци од задолжителното и доброволното капитално финансирано пензиско осигурување од член 192 точки 2) и 3) на овој закон не престануваат со денот на отворање на ликвидационата постапка и истите задолжително се пренесуваат на други друштва за осигурување односно на пензиските фондови.

(4) На преносот на договорите од ставовите (2) и (3) на овој член соодветно се применуваат одредбите за пренос на договорите во стечајна постапка од член 194.

195 и 195-а на овој закон.“

Член 33

Во членот 185 зборовите „На спроведување на стечајна“ се заменуваат со зборовите „Доколку со овој закон не е поинаку уредено, на стечајната“.

Член 34

Членот 189 се менува и гласи:

„(1) Договорите за осигурување во класите на осигурување од групата на неживотно осигурување престануваат по истекот на 30 дена од денот на отворањето на стечајната постапка на друштвото за осигурување.

(2) Договорите за осигурување од член 192 точки 1) и 4) на овој закон престануваат по истекот на 30 дена од денот на отворањето на стечајната постапка на друштвото за осигурување, освен доколку истите, со претходна согласност на осигурениците, се пренесат на други друштва за осигурување согласно одредбите од член 195-а на овој закон.

(3) Договорите за осигурување од член 192 точки 2) и 3) на овој закон не престануваат со денот на отворање на стечајната постапка и истите задолжително се пренесуваат согласно одредбите од член 194 и 195 на овој закон.“

Член 35

Членот 191 се менува и гласи:

„(1) Побарувањата кои произлегуваат од договорите за осигурување имаат првенство на намирување од останатите расположиви средства кои влегле во стечајната маса пред побарувањата на останатите стечајни доверители.

(2) Побарувањата од став (1) на овој член, од останатите расположиви средства кои влегле во стечајната маса се намируваат по следниот редослед:

1) побарувања кои произлегуваат од осигурувањето од член 192 точка 2) на овој закон, во висина на потребното покритие за осигурувањето од кое произлегува тоа побарување, а кои не можат да бидат намирени од фондот на средства кои ја покриват математичката резерва за тоа осигурување;

2) побарувања кои произлегуваат од осигурувањето од член 192 точка 3) на овој закон, во висина на потребното покритие за осигурувањето од кое произлегува тоа побарување, а кои не можат да бидат намирени од фондот на средства кои ја покриват математичката резерва за тоа осигурување;

3) побарувања кои произлегуваат од осигурувањето од член 192 точки 1) и 4) на овој закон во висина на потребното покритие за осигурувањето од кое произлегува тоа побарување, а кои не можат да бидат намирени од фондот на средства кои ја покриват математичката резерва за тоа осигурување;

4) побарувања кои произлегуваат од неживотното осигурување и други класи на осигурување за кои не биле издвоени средства кои ја покриваат математичката резерва, а кои се однесуваат на надомест на штети настанати пред денот на отворање на стечајна постапка и

5) побарувања по основ на компензација на дел од премијата за периодот по престанокот на договорите за осигурување.

(3) Редоследот во намирување на побарувањата утврден во став (2) на овој член соодветно се применува при пренос на договорите за осигурување согласно членовите 194, 195 и 195-а на овој закон.“

Член 36

Членот 192 се менува и гласи:

„Одредбите од членовите 193, 194, 195, 195-а, 195-б, 196, 197 и 198 на овој закон се применуваат на:

- 1) осигурувањето на живот од член 5 точки 19, 20, 21, 22 и 23 на овој закон;
- 2) осигурувањето на анuitети на корисници на пензија од задолжителното капитално финансирано пензиско осигурување од член 5 точка 24 на овој закон;
- 3) осигурувањето на анuitети на корисници на пензиски надоместоци од доброволното капитално финансирано пензиско осигурување од член 5 точка 25 на овој закон и
- 4) осигурувањето од последици на несреќен случај и доброволно здравствено осигурување за кои се применуваат табели за веројатност и пресметки слично како кај осигурувањето на живот.“

Член 37

Насловот на членот 193 и членот 193 се менуваат и гласат:

„Постапки во случај на стечај на друштво кое врши работи на осигурување во класите на осигурување за кои се издвојува математичка резерва

Член 193

(1) Стечајниот управник е должен во рок од осум дена од денот на отварање на стечајната постапка на друштво за осигурување кое врши работи на осигурување во класите на осигурување за кои се издвојува математичка резерва од кураторот да бара во рок од осум дена да ја утврди висината на побарувањата од договорите за осигурување, висината на средствата кои ја покриваат математичката резерва и заклучување на списокот на сите вложувања на средствата кои ја покриваат математичката резерва на секој поединечен фонд на средства кои ја покриваат математичката резерва со состојба на денот на отворањето на стечајната постапка.

(2) Во стечајната постапка секој поединечен фонд на средства кој ја покрива математичката резерва претставува посебна стечајна маса.

(3) По утврдување на висината на побарувањата од договорите за осигурување, висината на средствата кои ја покриваат математичката резерва и заклучување на списокот на вложувања на средствата кои ја покриваат математичката резерва во однос на секој поединечен фонд на средства од страна на кураторот и заклучување на списокот на останати расположиви средства на друштвото кои влегле во стечајната маса од страна на стечајниот управник со

состојба на денот на отворање на стечајната постапка, се спроведуваат следните постапки по следниот редослед:

1) пренос на договорите за осигурување од член 192 точка 2) на овој закон, заедно со фондот на средства кои ја покриваат математичката резерва во однос на тие договори, а доколку овие средства не се доволни, согласно одредбите од член 191 став (2) точка 1) на овој закон, се пренесува и соодветен дел од останатите расположиви средства на друштвото кои влегле во стечајната маса на друштвото, во висина на потребното покритие;

2) пренос на договорите за осигурување од член 192 точка 3) на овој закон, заедно со фондот на средства кои ја покриваат математичката резерва во однос на тие договори, а доколку овие средства не се доволни, согласно одредбите од член 191 став (2) точка 2) на овој закон, се пренесува и соодветен дел од останатите расположиви средства на друштвото кои влегле во стечајната маса на друштвото, во висина на потребното покритие;

3) пренос на договорите за осигурување од член 192 точки 1) и 4) на овој закон за кои осигурениците дале согласност за пренос, заедно со соодветен дел од фондот на средства кои ја покриваат математичката резерва во однос на тие договори, а доколку овие средства не се доволни, согласно одредбите од член 191 став (2) точка 3) на овој закон, се пренесува и соодветен дел од останатите расположиви средства на друштвото кои влегле во стечајната маса на друштвото, во висина на потребното покритие по тие договори за осигурување и

4) поединечно намирување на побарувањата по основ на договорите за осигурување од член 192 точки 1) и 4) на овој закон за кои осигурениците не дале согласност за пренос, од соодветниот дел од фондот на средства кои ја покриваат математичката резерва во однос на тие договори, а доколку овие средства не се доволни, согласно одредбите од член 191 став (2) точка 3) на овој закон, и од соодветниот дел на останатите расположиви средства на друштвото кои влегле во стечајната маса на друштвото, во висина на потребното покритие по тие договори за осигурување.

(4) Преносот на договорите за осигурување од член 192 точки 2) и 3) на овој закон е задолжителен и истиот се спроведува согласно одредбите од членот 194 односно членот 195 на овој закон.

(5) Преносот на договорите за осигурување од член 192 точки 1) и 4) на овој закон не е задолжителен и истиот се спроведува само за договорите за кои осигурениците дале претходна согласност за пренос и доколку аукцијата е успешна. Преносот се спроведува согласно одредбите од член 195-а на овој закон.

(6) Под останати расположиви средства кои влегле во стечајната маса на друштвото се подразбираат расположивите средства на друштвото во стечај намалени за фондовите на средства кои ја покриваат математичката резерва.

(7) Преносот на договорите се врши по пат на аукции спроведени од Агенцијата.

(8) Агенцијата поблиску ги пропишува начинот на спроведување на аукциите и на преносот на договорите на други друштва за осигурување, како и начинот на утврдување на соодветниот дел на расположивите средства од член 194 ставови (4), (5) и (8), член 195 ставови (1) и (3) и член 195-а став (1) на овој закон и на соодветниот дел од средствата на фондот на математичката резерва од член 195-а став (1) на овој закон.“

Член 38

Насловот на членот 194 и членот 194 се менуваат и гласат:

„Постапка на пренос на договорите за осигурување на ануитети на корисници на пензија од задолжителното капитално финансирано пензиско осигурување

Член 194

(1) Во рок од 15 дена од денот на утврдување на висината на побарувањата од договорите за осигурување, висината на средствата кои ја покриваат математичката резерва и заклучување на списокот на сите вложувања на средствата кои ја покриваат математичката резерва на секој поединечен фонд со состојба на денот на отворањето на стечајната постапка од страна на кураторот согласно член 193 став (1) на овој закон, Агенцијата спроведува аукција за пренос на договорите за осигурување на живот од член 192 точка 2) на овој закон и на средствата од фондот на средства кои ја покриваат математичката резерва по однос на тие договори и, доколку е потребно, на останатите расположиви средства кои влегле во стечајната маса на друштвото за осигурување.

(2) На аукцијата може да учествуваат друштвата за осигурување кои имаат дозвола од Агенцијата за вршење на осигурување на живот од класата на осигурување од член 192 точка 2) на овој закон.

(3) На аукцијата друштвата за осигурување даваат понуди за најнизок износ на средства кои ја покриваат математичката резерва кои треба да ги добијат од друштвото кое е во постапка на стечај притоа преземајќи целосна одговорност за исплата на 100% од обврските по договорите за осигурување на живот од член 192 точка 2) на овој закон.

(4) Доколку фондот на средства кои ја покриваат математичката резерва во однос на договорите од член 192 точка 2) на овој закон е понизок од најнисиот понуден износ на средства кои треба да се добијат од друштвото кое е во постапка на стечај, со цел да се зголеми износот на средства кои се пренесуваат, стечајниот управник става на располагање и соодветен дел од останатите расположиви средства кои влегле во стечајната маса на друштвото во висина на потребното покритие по тие договори за осигурување.

(5) Доколку и вкупниот износ на средства од фондот на средства кои ја покриваат математичката резерва и останатите расположиви средства кои влегле во стечајната маса на друштвото е понизок од најнисиот понуден износ на

средства кои треба да се добијат од друштвото кое е во постапка на стечај, договорите за осигурување заедно со фондот на средства кои ја покриваат математичката резерва и соодветниот дел од останатите расположиви средства се пренесуваат на друштвото за осигурување кое понудило најнизок износ на средства при што обврските спрема осигурениците пропорционално се намалуваат согласно учеството на вкупниот износ на средства кои ја покриваат математичката резерва во однос на тие договори за осигурување и соодветниот дел од останатите расположиви средства во најнискиот понуден износ на средства кои треба да се добијат од друштвото во стечај.

(6) За преносот на договорите согласно став (5) на овој член потребна е согласност од друштвото за осигурување кое понудило најниска цена.

(7) Во случај на преземање на целосна одговорност согласно став (3) на овој член, доколку фондот на средства кој ја покрива математичката резерва во однос на договорите од член 192 точка 2) на овој закон е повисок од најнискиот понуден износ на средства кои треба да се добијат од друштвото кое е во постапка на стечај, фондот на средства кој ја покрива математичката резерва во целост се пренесува на друштвото кое понудило најнизок износ на средства.

(8) Доколку на аукцијата не се јави ниту едно друштво кое врши осигурување на работи на живот од класата на осигурување од член 192 точка 2) на овој закон, или друштвото кое понудило најнизок износ на средства не даде согласност од став (6) на овој член, стечајниот управник во рок од пет дена од завршувањето на аукцијата ги пренесува договорите за осигурување од класата на осигурување на ануитети за надоместоци на пензии, заедно со фондот на средства кој ја покрива математичката резерва во однос на тие договори и сите или дел од останатите расположиви средства кои влегле во стечајната маса на друштвото, во задолжителен пензиски фонд со кој управува пензиско друштво кое наплатува најнизок износ на надоместокот од член 98 став (1) точка б) од Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување. Доколку пензиските друштва наплатуваат ист надоместок, средствата се пренесуваат во задолжителниот пензиски фонд кој остварил највисок принос објавен во јуни односно декември пред датумот на аукцијата.

(9) Пред преносот на средствата во задолжителниот пензиски фонд, стечајниот управник до пензиското друштво доставува евиденција со лични податоци и износ на средства за секое лице кое има склучено договор за осигурување од член 192 точка 2) на овој закон.

(10) Со преносот на средствата од став (8) на овој член од друштвото за осигурување во задолжителниот пензиски фонд се пренесува и правото на сопственост на тие средства односно финансиските инструменти и останатите расположиви средства кои се пренесуваат. Друштвото кое управува со задолжителниот пензиски фонд е должно да го усогласи инвестирањето на овие инструменти и средства со видовите инструменти и ограничувањата за

инвестирање согласно Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување, во рок од шест месеци од денот на преносот на средствата.

(11) По преносот на средствата согласно став (8) на овој член, исплатата на пензии се врши преку програмирани повлекувања согласно Законот за исплата на пензии и пензиски надоместоци од капитално финансирано пензиско осигурување.

(12) Преносот на договорите и средствата и исплатата на пензиите согласно ставовите (8), (9), (10) и (11) на овој член се врши согласно Законот за исплата на пензии и пензиски надоместоци од капитално финансирано пензиско осигурување.“

Член 39

Насловот на членот 195 и членот 195 се менуваат и гласат:

„Постапка на пренос на договорите за осигурување на анuitети на корисници на пензиски надоместоци од доброволното капитално финансирано пензиско осигурување

Член 195

(1) Во рок од пет дена од преносот на договорите согласно член 194 на овој закон, а доколку друштвото над кое е отворена стечајна постапка нема договори за осигурувања на живот од член 192 точка 2) на овој закон во рок од 15 дена од денот на утврдување на висината на побарувањата од договорите за осигурување, висината на средствата кои ја покриваат математичката резерва и заклучување на списокот на сите вложувања на средствата кои ја покриваат математичката резерва на секој поединечен фонд со состојба на денот на отворањето на стечајната постапка од страна на кураторот согласно член 193 став (1) на овој закон, Агенцијата спроведува аукција за пренос на договорите за осигурувања од член 192 точка 3) на овој закон и на средствата од фондот на средства кои ја покриваат математичката резерва по однос на тие договори и, доколку е потребно, на останатите расположиви средства кои влегле во стечајната маса на друштвото.

(2) На аукцијата и преносот на договорите и средствата од став (1) на овој член соодветно се применуваат одредбите од член 194 ставови (2), (3), (4), (5), (6) и (7) на овој закон.

(3) Доколку на аукцијата не се јави ниту едно друштво кое врши осигурување на работи на живот од класата на осигурување од член 192 точка 3) на овој закон, или друштвото кое понудило најнизок износ на средства не даде согласност согласно член 194 став (6) на овој закон, стечајниот управник во рок од пет дена од завршувањето на аукцијата ги пренесува договорите за осигурување од класата на осигурување на анuitети за надоместоци на пензии заедно со расположивиот фонд на средства кои ја покриваат математичката резерва во однос на тие договори и/или сите или дел од останатите расположиви средства кои влегле во

стечајната маса на друштвото, во доброволен пензиски фонд со кој управува пензиско друштво кое наплатува најнизок износ на надоместокот од член 117 став (1) точка б) од Законот за доброволно капитално финансирано пензиско осигурување. Доколку пензиските друштва наплатуваат ист надоместок, средствата се пренесуваат во доброволниот пензиски фонд кој остварил највисок принос објавен во јуни односно декември пред датумот на аукцијата.

(4) Пред преносот на средствата во доброволниот пензиски фонд, стечајниот управник до пензиското друштво доставува евиденција со лични податоци и износ на средства за секое лице кое има склучено договор за осигурување од член 192 точка 3) на овој закон.

(5) Со преносот на средствата од став (3) на овој член од друштвото за осигурување во доброволниот пензиски фонд се пренесува и правото на сопственост на тие средства односно финансиските инструменти и останатите расположиви средства кои се пренесуваат. Друштвото кое управува со доброволниот пензиски фонд е должно да го усогласи инвестирањето на овие инструменти и средства со видовите инструменти и ограничувањата за инвестирање согласно Законот за доброволно капитално финансирано пензиско осигурување, во рок од шест месеци од денот на преносот на средствата.

(6) По преносот на средствата согласно став (3) на овој член, исплатата на пензии се врши преку програмирани повлекувања согласно Законот за исплата на пензии и пензиски надоместоци од капитално финансирано пензиско осигурување.

(7) Преносот на договорите и средствата и исплатата на пензиите согласно ставовите (3), (4), (5) и (6) на овој член се врши согласно Законот за исплата на пензии и пензиски надоместоци од капитално финансирано пензиско осигурување. “

Член 40

По членот 195 се додаваат два наслови и два нови члена 195-а и 195-б кои гласат:

„Постапка на пренос на договорите за осигурување на живот, освен договорите за осигурувањето на анuitети на корисници на пензија од задолжително капитално финансирано пензиско осигурување и доброволно капитално финансирано пензиско осигурување, и на договорите за осигурувањето од последици на несреќен случај и доброволно здравствено осигурување

Член 195-а

(1) Во рок од пет дена од преносот на договорите согласно член 194, односно член 195 на овој закон, а доколку друштвото над кое е отворена стечајна постапка нема договори за осигурување на живот од член 192 точки 2) и 3) на овој закон, во рок од 15 дена од денот на утврдување на висината на побарувањата од договорите

за осигурување, висината на средствата кои ја покриваат математичката резерва и заклучување на списокот на сите вложувања на средствата кои ја покриваат математичката резерва на секој поединечен фонд со состојба на денот на отворањето на стечајната постапка од страна на кураторот согласно член 193 став (1) на овој закон, Агенцијата спроведува аукција за пренос на договорите за осигурувања од член 192 точки 1) и 4) на овој закон и на соодветен дел од средствата од фондот на средства кои ја покриваат математичката резерва по однос на тие договори и, доколку е потребно, на соодветен дел од останати расположиви средства кои влегле во стечајната маса на друштвото.

(2) На аукцијата и преносот од став (1) на овој член соодветно се применуваат одредбите од член 194 ставови (2), (3), (4), (5), (6) и (7) на овој закон.

(3) За пренос на договорите за осигурување од став (1) на овој член потребна е поединечна согласност од секој осигуреник.

(4) Доколку на аукцијата не се јави ниту едно друштво кое врши осигурување на работи на живот од класата на осигурување од член 192 точки 1) и 4) на овој закон, или друштвото кое понудило најнизок износ на средства не даде согласност согласно член 194 став (6) на овој закон, побарувањата по договорите од став (1) на овој член се намируваат поединечно согласно со член 195-б на овој закон.

Постапка на поединечно намирување на побарувањата од договорите за осигурување на живот, освен договорите за осигурувањето на ануитети на корисници на пензија од задолжително капитално финансирано пензиско осигурување и доброволно капитално финансирано пензиско осигурување, и на договорите за осигурувањето од последици на несреќен случај и доброволно здравствено осигурување

Член 195-б

(1) Во рок од пет дена од денот на спроведување на аукција на која не се јавило ниту едно друштво кое врши работи од класата на осигурување од член 192 точки 1) и/или 4) на овој закон, или друштвото кое понудило најнизок износ на средства не даде согласност согласно член 194 став (6) на овој закон, кураторот ги превзема сите мерки за поединечно намирување на побарувањата по основ на договорите за осигурување за кои осигурениците дале согласност за пренос, како и по основ на договорите за осигурување за кои осигурениците не дале согласност за пренос.

(2) Лицата кои имаат право на побарување во однос на договорите за осигурување од член 192 точки 1) и/или 4) на овој закон имаат првенство на намирување на овие побарувања од фондот на средства кои ја покриваат математичката резерва, во износ еднаков на потребното покритие предвидено со договорите за осигурување од кои произлегуваат овие побарувања пред побарувањата на останатите стечајни доверители.

(3) Доколку расположивиот фонд на средства кои ја покриваат математичката резерва на друштвото кое е во стечајна постапка не се доволни за покривање на 100% од износот на побарувањата од став (2) на овој член, стечајниот управник ги користи сите расположиви средства на друштвото кое е во стечајна постапка што влегле во стечајната маса на друштвото, а кои не биле пренесени на друго друштво за осигурување односно пензиските друштва.

(4) Доколку и вкупниот износ на расположивите средства кои ја покриваат математичката резерва и останатите расположиви средства кои влегле во стечајната маса на друштвото е понизок од износот на побарувања од став (2) на овој член, побарувањата се намируваат пропорционално на односот меѓу вкупната вредност на расположивите средства и износот на вкупните побарувања кои друштвото има обврска да ги намира.

Член 41

Во членот 197 став (1) зборовите „ставот 1 на членот 195“ се заменуваат со зборовите „член 192“.

Член 42

Во членот 198 став (1) зборовите „ставот 1 од членот 195“ се заменуваат со зборовите „член 192“.

Член 43

Членот 199 се брише.

Член 44

Во членот 235-а зборовите „членот 237, 237-а, 237-б, 237-в и 237-г“ се заменуваат со зборовите „членовите 237, 237-а, 237-б, 237-в, 237-г и 237-д“.

Член 45

Во членот 235-в зборовите „во членот 237 од“ се заменуваат со зборот „со“.

Член 46

Во членот 236-а став (1) точка 1) зборовите „148 ставови (4) и (5)“ се заменуваат со зборовите „148 став (4)“.

Член 47

Членот 236-ж се менува и гласи:

„(1) Глоба во износ од 3.000 до 5.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на овластениот актуар ако веднаш не ја извести Агенцијата за околностите од членот 116 став (8) на овој закон.“

(2) Покрај глобата за прекршокот од став (1) на овој член, на овластениот актуар ќе се изрече забрана за вршење дејност во времетраење од една до три години.“

Член 48

Во членот 237 став (1) точка 8) зборовите „не издвои средства кои ги покриваат техничките резерви“ се заменуваат со зборовите „не издвои технички резерви“.

Во точката 9) зборовите „не издвои средства кои ја покриваат математичката резерва“ се заменуваат со зборовите „не издвои математичка резерва“.

Точката 11) се менува и гласи:

„Не води трговски книги и/или не изготвува и доставува годишни извештаи согласно членовите 117 до 121 и член 127 на овој закон или работи спротивно на прописите донесени врз основа на член 122 на овој закон.“

Во точката 13) зборовите „и до Агенцијата не ги достави извештаите од ревизијата во предвидениот рок согласно со членот 129 став (1) на овој закон“ се бришат.

Член 49

По членот 237-г се додава нов член 237-д кој гласи:

„Член 237-д

(1) Глоба во износ од 10.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на друштво за ревизија доколку:

1) не доставува известувања до Агенцијата за супервизија на осигурување согласно со членот 130 на овој закон;

2) изврши ревизија спротивно на одредбите од членот 131 на овој закон;

3) не го достави ревизорскиот извештај до Агенцијата во рокот предвиден во членот 131-а став (1) на овој закон;

4) на Агенцијата не и ги направи достапни работните материјали од извршената ревизија на друштвото согласно со членот 131-а став (3) на овој закон и

5) ревизорскиот извештај не се темели на објективни факти и докази согласно членот 131-а став (4) на овој закон.

(2) Глоба во износ од 2.500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршокот од ставот (1) на овој член и на одговорното лице во друштвото за ревизија.“

Член 50

Друштвата за осигурување треба да извршат усогласување на вложувањата на техничките резерви согласно членот 5 на овој закон најдоцна до 15 септември 2014 година.

Член 51

(1) Осигурително брокерските друштва се должни во рок од една година од

денот на влегувањето во сила на овој закон, според динамика што ќе ја утврди Агенцијата, да ја пренесат на друштвата за осигурување премијата што ја наплатиле, а не ја пренеле до денот на влегување во сила на овој закон.

(2) Агенцијата ја одзема дозволата за вршење на осигурително брокерски работи на осигурително брокерските друштва кои нема да постапат согласно став (1) на овој член.

Член 52

Подзаконските акти предвидени со овој закон ќе се донесат во рок од четири месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 53

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ

§ Објаснување на содржината на одредбите на предлогот на законот

Со членовите 1 и 2 осигурувањето на анuitети за корисници на пензии и пензиски надоместоци од задолжително и доброволно капитално финансирано пензиско осигурување и доброволното здравствено осигурување се воведуваат како класи на осигурување што може да ги вршат друштвата за осигурување. Со тоа се врши усогласување на овој со Законот за исплата на пензии и пензиски надоместоци од капитално финансирано пензиско осигурување со кој е дадена можност исплатата на пензии од вториот столб и пензиските надоместоци од третиот столб да ја вршат друштвата за осигурување во форма на анuitети и со Законот за доброволно здравствено осигурување со кој е дадена можност ова осигурување да го вршат друштвата за осигурување. Со воведувањето на новите класи на осигурување се создава обврска за осигурителните друштва пред да започнат да ги вршат овие класи на осигурување да добијат дозвола од Агенцијата за супервизија на осигурување.

Со членовите 3, 4, 28 и 29 се уредува постапката и роковите во кои друштвото за осигурување треба да именува нови членови на органот на управување во случај кога нивниот број ќе се намали под минималниот определен со закон. Надзорниот одбор е должен во рок од 60 дена од денот на престанување на функцијата на член на орган на управување до Агенцијата за супервизија на осигурувањето да поднесе предлог со барање за добивање согласност за именување на нов член (член 3). Доколку друштвото не добие согласност за именување на нов член подолго од 6 месеци, Агенцијата со решение ја одзема дозволата за вршење на работи на осигурување на друштвото за осигурување (член 29). Со ова се овозможува друштвата за осигурување како финансиски институции во континуитет да ги исполнуваат стандардите за прудентно управување, што, меѓу другото, подразбира и одржување на законски утврден број членови на органот на управување.

Со членот 5 се врши усогласување на одредбата од член 40 став (1) точка 1) со одредбата од постојниот член 37 став (1) со која е предвидено друштвото за осигурување да започне со работа во рок од шест месеци од денот кога Агенцијата за супервизија на осигурувањето ја издала дозволата за работа. Со предложената измена се уредува дека издадената дозвола ќе истече доколку друштвото не започне со работа во рок од шест месеци.

Со членот 6 се брише точката 6) од ставот (1) на постојниот член 66 со која е предвидено друштвото кое врши осигурување на живот да може, по претходна согласност од Агенцијата, да ги отстапи договорите за осигурување на друго друштво. Бришењето на одредбата е поради предложените законски одредби со кои, во случај на стечај на друштво за осигурување, договорите за кои се издвојува математичка резерва, вклучително и договорите за осигурување на живот, не можат да се отстапат туку единствено да се пренесат на друго друштво и тоа во

законски пропишана постапка.

Со членот 7 од Предлогот се уредува вложувањето на техничките резерви на друштвата за осигурување во хартии од вредност издадени или гарантирани од Република Македонија и се дава рок во кој друштвата ќе треба да ги усогласат вложувањата.

Заради сигурност на средствата и заштита на доверителите на друштвото за осигурување, со членот 8 забраната за вложување на средствата на математичката резерва се проширува и на удели издадени од акционер на друштвото и лицата кои се поврзани со него.

Измената од член 9 се предлага заради усогласување со новите класи на осигурување (ануитети на корисници на пензии и здравствено осигурување).

Со членот 10 од Предлогот се прецизираат одредбите поврзани со уплата и исплата на средствата на математичката резерва. Имено, средствата на математичката резерва претставуваат гаранција за исплата на идните обврски по основ на договорите за осигурување од одредена класа на осигурување. Затоа се прецизира дека математичките резерви за секоја одделна класа на осигурување се водат на посебни банкарски сметки, издвоени од сопствените средства на друштвото, и на тие сметки се вршат уплати и исплати на средствата кои ја покриваат математичката резерва за конкретна класа на осигурување.

Членот 11 од Предлогот е од редакциска природа.

Со членот 12 се менува постојното решение според кое друштвото за осигурување неревидираните годишни финансиски извештаи ги доставува до Агенцијата за супервизија на осигурување во рок од три месеци од истекот на тековната година. Овој рок е долг и речиси се совпаѓа со законскиот рок за нивно усвојување. Поради тоа, се предлага неревидираните финансиски извештаи да се доставуваат до Агенцијата најдоцна до 1 март тековната за претходната година со што се овозможува Агенцијата да се стекне со првични податоци за состојбите во секторот.

Со членот 13 од Предлогот се менуваат постојните ставови 3 и 4 на членот 127 од Законот со кој е уредено извештаите за спроведена внатрешна ревизија да се доставуваат на мислење до Агенцијата за супервизија на осигурување, а мислењето да се разгледува на годишното собрание на акционерите, заедно со ревизорскиот извештај на друштвото за осигурување. Ваквите решенија се спротивни на правилата за корпоративно управување според кои внатрешните ревизори за својата работа го известуваат и одговараат пред надзорниот орган на друштвото. Поради тоа, се предлага извештаите на внатрешната ревизија да се доставуваат на мислење до надзорниот орган на друштвото за осигурување. Мислењето, заедно со извештаите на внатрешната ревизија, надзорниот орган го доставува до Собранието на друштвото заради усвојување, а по усвојувањето ги

доставува до Агенцијата за супервизија .

Измените предложена со членовите 14 и 16 се редакциски, избришаните одредби се пренесуваат во новиот член 131-а во кој интегрално се уредени прашањата поврзани со надворешната ревизија на друштвата за осигурување.

Со членот 17 со кој се додаваат два нови члена 131-а и 131-б во кои се систематизирани обврските на друштвото за ревизија ангажирано од страна на друштвото за осигурување кон Агенцијата за супервизија на осигурување, како и мерките што ги презема Агенцијата доколку друштво за ревизија не постапува согласно одредбите од Законот. Покрај преуредување на содржината на одредбите кои се однесуваат на ревизијата со цел поедноставно следење и примена на законот, новина во однос на постојните решенија е што доколку Агенцијата одбие да прифати извештај за извршена ревизија, во наредните три години тоа друштво за ревизија нема да може да врши ревизија во било кое друштво за осигурување. За неприфаќање на извештајот Агенцијата ги известува Институтот на овластени ревизори и Советот за унапредување и надзор со цел да извршат надзор над друштвото и да преземат соодветни мерки.

Со членот 18 со кој се брише ставот 4 од постојниот член 148, се брише обврската на осигурително брокерското друштво да ја одржува вредноста на акционерскиот капитал на износ од најмалку 4% од реализираната премија за осигурување по сите договори за осигурување за кои посредувало. Бришењето на оваа одредба се врши заради тоа што со Законот за изменување и дополнување на Законот за супервизија на осигурувањето („Службен весник на РМ“ бр. 44/11), осигурително брокерското друштво има обврска наплатата на премијата за осигурување да ја врши преку посебни наменски банкарски сметки и наплатените средства по основ на премијата да ги пренесе на друштвата за осигурување во рок од 15 дена од наплатата на премијата, со што е исклучен ризикот од ненаменско користење на наплатените средства.

Членот 19 со кој се дополнува членот 150-а е во насока на јакнење на контролата на работењето на осигурителните брокери. Имено, се воведува обврска за осигурителните брокери еднаш месечно да ја известуваат Агенцијата за бројот на склучени договори и за износот на наплатената премија.

Измените содржани во членови 20 до 24 се од технички карактер.

Со членот 25 од предлогот се менува точката 7 од ставот 1 на член 158-љ од Законот со која е предвидено Агенцијата да се финансира од надоместок што го плаќаат друштвата за осигурување за изречени мерки од страна на Агенцијата. Ваквиот надоместок е нереално да се наплатува во услови кога друштвата за осигурување плаќаат годишен надоместок за супервизија. Оваа одредба се заменува со надоместок што Агенцијата го наплатува за спроведување на обуки и испити за брокери и застапници. За овие активности Агенцијата има реални трошоци и во пракса и до сега ги наплатувала.

Членот 26 од Предлогот уредува дека целиот остварен вишок на приходи над расходи, а не само планираниот со финансискиот план, ќе се распредели во резервниот фонд на Агенцијата.

Со членот 27 се предлага бришење на одредбите за привремено финансирање на Агенцијата за супервизија на осигурување кое не е системско решение туку се применуваше при основање на Агенцијата.

Со членот 29 се доуредуваат условите за одземање на дозволата за вршење работи на осигурување. Така, се предвидува Агенцијата за супервизија на осигурување да ја одземе дозволата за вршење на работи на осигурување доколку друштвото не добие согласност за именување на член на орган на управување подолго од 6 месеци и доколку во текот на посебната управа се констатира дека финансиската состојба на друштвото не се подобрува.

Членовите 30 и 31 ја прецизираат содржината на постојните членови 168-е и 169. Имено, одлука за воведување стечајна или ликвидациона постапка може да донесе само надлежен суд, а не Агенцијата за супервизија на осигурувањет. Затоа се прецизира дека Агенцијата донесува одлука за исполнување на условите за отворање на ликвидациона или стечајна постапка.

Измените предложени со членовите 32 до 39 се резултат на новите класи на осигурување - осигурувањето на ануитети за корисници на пензии и пензиски надоместоци од задолжително и доброволно капитално финансирано пензиско осигурувањето што се воведени со членот 1 од Предлогот и имаат за цел да обезбедат сигурност и континуитет во исплатата на пензиите и пензиските надоместоци. Во таа насока, со членот 32 и 34 се предвидува во случај на ликвидација или стечај на друштво за осигурување, важноста на договорите за осигурувањето на ануитети за корисници на пензии и пензиски надоместоци од задолжително и доброволно капитално финансирано пензиско осигурување да не престане и задолжително да се пренесат на други друштва за осигурување или на пензиските фондови со цел истите да продолжат со исплатата по тие договори. Заедно со договорите, се пренесуваат и сите средства кои ја покриваат математичката резерва, а доколку тие средства не се доволни, се пренесува и соодветен дел од останатите расположиви средства на друштвото (членови 38 и 39). Со оглед на тоа што животното осигурување претставува вид на заштеда, предложениот член 40 дава можност, на доброволна основа и по претходна согласност од секој поединечен осигуреник, да се изврши пренос и на други договори за осигурување на живот. Преносот на договорите се врши на аукција што ја спроведува Агенцијата за супервизија на осигурување, и тоа по утврден редослед. Најпрво се пренесуваат договорите за осигурување на ануитети на корисници на пензија од задолжителното капитално финансирано пензиско осигурување, потоа договорите за осигурување на ануитети на корисници на пензиски надоместоци од доброволното капитално финансирано пензиско осигурување, а на крај договорите за животно осигурување за кои осигурениците дале согласност за пренос. Со членот 35 е дефиниран редоследот на наплата на

побарувањата по основ на договори за осигурување од останатите расположиви средства на друштвото (средствата намалени за математичката резерва). Први на редослед на наплата се побарувањата по основ на осигурување на анuitети на корисници на пензија од задолжителното капитално финансирано пензиско осигурување, втори на редослед за наплата се побарувањата по основ на осигурување на анuitети на корисници на пензиски надоместоци од доброволното капитално финансирано пензиско осигурување, а потоа следат побарувањата по договори за животно осигурување и за неживотно осигурување. Членовите 38 и 39 се тесно поврзани и овозможуваат при пренос на договорите за осигурување на анuitети на корисници на пензија од задолжителното капитално финансирано пензиско осигурување да се пренесе и соодветен дел од останатите расположиви средства потребен за целосна исплата на анuitетите од задолжителното капитално финансирано пензиско осигурување. Доколку по преносот на овие договори заедно со средствата на математичка резерва и соодветен дел од останатите расположиви средства, дел од останатите расположиви средства останат непренесени, истите ќе се искористат при преносот на договорите за анuitети на корисници на пензиски надоместоци од доброволното капитално финансирано пензиско осигурување и за договорите за останати класи на животно осигурување. При утврдување на редоследот за пренос и наплата се имаше предвид потребата од посебна заштита на правата на корисниците на пензија од вториот столб кои претставуваат права од задолжително социјално осигурување.

Со членовите 38 и 39 е уредена постапката на пренос на договорите за осигурување на анuitети на корисници на пензија од задолжителното капитално финансирано пензиско осигурување и на договорите за осигурување на анuitети на корисници на пензиски надоместоци од доброволното капитално финансирано пензиско осигурување. Постапката е идентична со тоа што прво се спроведува аукција за пренос на договорите за осигурување на анuitети на корисници на пензија од задолжителното капитално финансирано пензиско осигурување, а во рок од 5 дена од нејзиното завршување се спроведува аукција за пренос на договорите за осигурување на анuitети на корисници на пензиски надоместоци од доброволното капитално финансирано пензиско осигурување. На аукцијата може да учествуваат сите друштва за осигурување кои имаат дозвола за вршење работи на осигурување на живот од соодветната класа. На аукцијата победува друштвото кое ќе понуди најнизок износ на средства за целосна исплата на договорите за осигурување. Доколку вкупниот износ на средства кои може да се пренесат за исплата на договорите е понизок од најнискиот износ понуден од страна на друштво за осигурување, договорите ќе се пренесат на друштво кое понудило најнизок износ, доколку друштвото се согласи со тоа, а обврските спрема осигурениците пропорционално ќе се намалат. Доколку аукцијата не успее, договорите заедно со средствата се пренесуваат на задолжителен, односно доброволен пензиски фонд со кој управува пензиско друштво кое наплатува најнизок износ на надоместок, а доколку надоместокот е ист, во фондот кој остварил највисок принос во претходното полугодие. По преносот на договорите во пензиски фонд, исплатата на пензиите се врши преку програмирани повлекувања, согласно Законот за исплата на пензии и пензиски надоместоци од капитално финансирано пензиско

осигурување.

Предложениот член 40 ја уредува постапката за пренос на договорите од класите на осигурување на живот за чиј пренос е потребна согласност од осигурениците. Постапката за пренос е идентична со онаа за договорите за осигурување на ануитети на корисници на пензија од задолжителното капитално финансирано пензиско осигурување и на договорите за осигурување на ануитети на корисници на пензиски надоместоци од доброволното капитално финансирано пензиско осигурување, со тоа што во случај на неуспешни аукции побарувањата по договорите за кои е дадена согласност за пренос се намируваат поединечно, исто како и договорите за кои осигурениците не дале согласност за пренос.

Членовите 41 и 42 се од технички карактер.

Со оглед на тоа што со предложените измени и дополнувања на Законот за супервизија на осигурување детално се пропишува постапката за пренос на договорите од класите на животно осигурување, со членот 43 од Предлогот се брише постојниот член 199 од Законот со кој на Агенцијата и се дава генерално овластување при ликвидација или стечај на друштво за осигурување да ги преземе сите потребни мерки договорите за осигурувања на живот и средствата кои ја покриваат математичката резерва да им се отстапат на други друштва за осигурување.

Со предложениот член 45 се проширува опфатот на прекршоците за кои овластените лица на Агенцијата за супервизија на осигурување покренуваат и спроведуваат постапка на посредување.

Во членовите 47 до 49 се уредени глобите во случај на прекршување на законските одредби.

Членовите 50 и 51 се преодни одредби со кои се утврдува рокот за усогласување на вложувањата на техничките резерви согласно членот 5 на овој закон (најдоцна до 15 септември 2014 година) и рокот (една година) во кој осигурително брокерските друштва се должни да ја пренесат на друштвата за осигурување премијата што ја наплатиле, а не ја пренеле до денот на влегување во сила на овој закон.

III. Меѓусебна поврзаност на решенијата содржани во предложените одредби

Предложените решенија во законот се меѓусебно поврзани и како такви применливи во пракса.

III. Последици што ќе произлезат од предложените решенија

Со донесувањето на Предлогот на закон ќе се обезбеди сигурна и стабилна исплата

на пензииските ануитети и пензиските надоместоци од вториот и третиот пензиски столб.

ИЗВОД ОДРЕДБИ ОД ЗАКОНОТ ЗА СУПЕРВИЗИЈА НА ОСИГУРУВАЊЕ

Класи на осигурување

Член 5

Работите на осигурување можат да се вршат во рамките на следниве класи на осигурување:

1. Осигурувањето од последици на несреќен случај - незгода (вклучувајќи индустриски повреди и професионални заболувања), во случај на смрт или нарушување на здравјето поради повреда, покрива:

- исплата на осигурената, сума во еден целосен износ;
- исплата на осигурената сума во рати;
- комбинација на исплати од претходните два случаи и
- исплата поради повреди, нарушување на здравјето или смрт на патници.

2. Здравственото осигурување покрива услуги кои не се покриени со задолжителното здравствено осигурување:

- еднократен паричен надомест за инвалиднина;
- надомест на трошоците за болничко лекување и
- комбинација на плаќањата од претходните два случаи.

3. Осигурувањето на моторни возила (каска) ги покрива штетите за:

- моторни возила со сопствен погон, освен шински и
- влечни патни возила.

4. Осигурувањето на шински возила (каска) ги покрива штетите настанати на шински возила.

5. Осигурувањето на воздухоплови (каска) ги покрива штетите настанати на воздухоплови.

6. Осигурувањето на пловни објекти (каска) ги покрива штетите настанати на речни или езерски пловни објекти.

7. Осигурувањето на стока во превоз (карго) ги покрива штетите или губиток на стока во превоз, вклучувајќи го багажот, без оглед на видот на транспортот.

8. Осигурувањето на имот од пожар и природни непогоди ги покрива штетите или губитоците на имот (освен штетите на имот предвидени со точките од 3 до 7 на овој член) во случаи на:

- пожар;
- експлозија;
- луња;
- природни непогоди освен луња и земјиште што тоне или се лизга.

9. Други осигурувања на имот ги покрива штетите или губитоци на имот (освен штетите на имот предвидени со точките од 3 до 7 на овој член) поради град или мраз, и други штети освен оние од точката 8 на овој член (на пример, во случај на кражба).

10. Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила.

11. Осигурувањето од одговорност од употреба на воздухоплови ги покрива штетите настанати од употреба на воздухопловот вклучувајќи ја одговорноста на сопственикот.

12. Осигурувањето од одговорност од употреба на пловни објекти ги покрива штетите настанати од употреба на пловните објекти вклучувајќи ја одговорноста

на сопственикот.

13. Општото осигурување од одговорност го покрива осигурувањето од други одговорности освен оние од точките од 10 до 12 на овој член.

14. Осигурувањето на кредити покрива:

- ризик од неплаќање (ненавремено плаќање), поради неликвидност или други околности;
- извозни кредити и други ризици во врска со извозот, трговијата и инвестирањето на странски и домашен пазар;
- кредити со отплата на рати;
- хипотекарни и ломбардни кредити;
- земјоделски кредити и
- други кредити и заеми.

15. Осигурувањето на гаранции ги покрива и директно или индиректно гарантира за исполнувањето на обврските на должниците.

16. Осигурувањето од финансиски загуби ги покрива финансиските загуби кои се јавуваат како резултат на:

- ризик при вработување;
- недоволен приход (општо);
- временски неприлики;
- загубен приход;
- непредвидени општи трошоци;
- непредвидени трговски трошоци;
- загуба на пазарната вредност;
- загуба на рентата или приходот;
- индиректни трговски загуби освен оние наведени во претходните случаи;
- други финансиски загуби (освен трговски) и
- други видови на финансиски загуби.

17. Осигурувањето на правна заштита ги покрива трошоците за правна помош и судски спорови.

18. Осигурувањето на туристичка помош за лица кои се соочуваат со проблеми при патување или други случаи на отсуство од дома или од постојаното место на живеење.

19. Осигурувањето на живот (освен она наведено во точките од 20 до 23 на овој член) опфаќа осигурување во случај на доживување, осигурување во случај на смрт, мешано осигурување на живот, рентно осигурување и осигурување на живот со поврат на премии.

20. Осигурувањето на брак или породување.

21. Осигурувањето на живот во врска со удели во инвестициони фондови, кога осигуреникот го презема инвестициониот ризик во однос на промена на вредноста на инвестиционите купони или други хартии од вредност на инвестиционите фондови.

22. Осигурувањето на тонтина (здружение на рентиери) е осигурување на лица здружени со цел заеднички да ги капитализираат уплатените влогови и соодветно на тоа да ги дистрибуираат акумулираните средства меѓу лицата кои достигнале одредена возраст, или пак меѓу корисниците на осигурувањето на починатите лица.

23. Осигурувањето на средства за исплата, се базира на актуарски пресметки при што во замена за еднократни или периодични уплати, осигурените лица добиваат побарувања со одредено времетраење и износ.

Активности на друштвата за осигурување

Член 6

(1) Друштвото за осигурување може да врши работи на осигурување во една или повеќе класи на осигурување, во рамките на една од групите на осигурување:

1) неживотно осигурување, кое ги опфаќа класите од точките 1 до 18 од членот 5 на овој закон и

2) осигурување на живот, кое ги опфаќа класите од точките 19 до 23 од членот 5 на овој закон.

(2) По исклучок на одредбите од ставот 1 на овој член, друштвото за осигурување што врши работи на осигурување во групата на осигурување на живот, може исто така да врши работи на осигурување од класите на осигурување во кои спаѓаат здравственото осигурување и осигурувањето од последици на несреќен случај - незгода, наведени во членот 5 точките 1 и 2 од овој закон.

(3) По исклучок на одредбите од ставот 1 на овој член, друштвото за осигурување кое врши работи на осигурување во групата на осигурување на живот, може исто така во согласност со Законот за капитално финансирано пензиско осигурување да управува со пензиски фондови, доколку ги исполнува условите предвидени со тој закон.

(4) По исклучок на одредбите од ставот 1 на овој член друштвата за реосигурување можат да вршат работи на реосигурување за двете групи на осигурување.

Услови за вршење на функција член на органот на управување во друштвото за осигурување

Член 23

(1) За член на орган на управување може да се именува лице кое ги исполнува следниве услови:

1) да има соодветна стручна подготовка и искуство за управување со друштво за осигурување и

2) да ги познава прописите од областа на осигурувањето

(2) Условот од ставот (1) точка 1 на овој член се смета за исполнет доколку лицето има високо образование и најмалку 3 години работно искуство на раководни места во друштво за осигурување, односно 5 години работно искуство на раководни места во банка или друга финансиска институција од сличен обем на активностите како друштво за осигурување.

(3) Членовите на органот на управување мора да се во постојан работен однос во друштвото за осигурување и барем еден од членовите мора да го познава македонскиот јазик и неговото кирилско писмо и да има постојано живеалиште во Република Македонија.

(4) Член на орган на управување во друштво за осигурување не може да биде лице:

1) кое е член на орган на управување, надзорен орган или прокурист во друго друштво за осигурување или друго трговско друштво;

2) кое е член на Советот на експерти на Агенцијата за супервизија на осигурување

или друго лице вработено во Агенцијата;

3) Укинат со Одлука на Уставен суд У.бр. 130/2011 од 02.05.2012 година.

4) Укинат со Одлука на Уставен суд У.бр. 130/2011 од 02.05.2012 година.

5) кое извршувало функција на лице со посебни права и одговорности во друштво за осигурување или друго правно лице над кое е отворена стечајна постапка;

6) кое е поврзано лице со правно лице во кое друштвото за осигурување директно или индиректно поседува сопственост на повеќе од 10% од капиталот или правата на глас во тоа правно лице;

7) кое работи спротивно на одредбите од Законот за спречување на перење пари и други приноси од казниво дело и финансирање на тероризам и

8) за кое Агенцијата со решение одбила да издаде согласност за вршење на функцијата член на орган на управување и тоа најмалку во период од една година по датумот на донесување на решението за одбивањето на барањето за добивање на согласност.

(6) Во случај на бришење на осудата од ставот (4) точка 3 на овој член соодветно се применуваат одредбите од Кривичниот законик.

Повлекување на согласност за вршење на функцијата член на орган на управување

Член 27

(1) Агенцијата за супервизија на осигурување ќе донесе решение за повлекување на согласност за вршење на функцијата член на орган на управување на друштво за осигурување, доколку:

1) согласност е добиена со наведување на неистинити податоци;

2) работењето на членот на органот на управување не е во согласност со членовите 25 и 26 од овој закон и

3) лицето повеќе не ги исполнува условите од членот 23 став (4) на овој закон.

(2) Кога е поведена постапка за повлекување на согласност за вршење на функцијата член на орган на управување поради незаконитости, кои се причина и за поведување на постапка за одземање на дозволата за вршење на работи на осигурување на друштвото за осигурување, Агенцијата за супервизија на осигурување може да ги спои двете постапки.

Истекување на дозволата за вршење на работи на осигурување

Член 40

(1) Дозволата за вршење на работи на осигурување во одделна класа на осигурување, или за сите класи на осигурување за кои друштвото има дозвола за вршење на работи на осигурување, ќе истече доколку:

1) друштвото за осигурување не започне со работа во период од една година од денот на донесувањето на решението за издавање на дозвола за вршење на работи на осигурување;

2) друштвото за осигурување не донесе акт за основање во рок од 60 дена од денот на донесувањето на решението за издавање на дозвола за вршење на работи на осигурување;

3) друштвото за осигурување писмено ја извести Агенцијата за супервизија на осигурување дека ќе престане да врши работи на осигурување;

4) по отворање на стечајна постапка;

5) по отворање на ликвидација и

6) по пренос на сите договори за осигурување на друго друштво за осигурување.

(2) При настанување на случаите од ставот 1 на овој член, Агенцијата за супервизија на осигурување ќе донесе решение за истекување на дозволата за вршење на работи на осигурување.

(3) Друштвото за осигурување не може да склучува нови договори за осигурување:

1) во случаите од точките 1 до 3 од ставот 1 на овој член, од денот на донесувањето на решението од ставот 2 на овој член;

2) во случај од точката 4 од ставот 1 на овој член, од денот на објавувањето на отворањето на стечајната постапка на огласна табла на надлежниот суд;

3) во случај од точката 5 од ставот 1 на овој член, од истекот на роковите од точките 1 до 4 од ставот 2 член 169 на овој закон, во зависност од основата за отворање на ликвидација и

4) во случај од точката 6 од ставот 1 на овој член, од денот кога друштвото за осигурување добило дозвола за пренос на договорите за осигурување од страна на Агенцијата за супервизија на осигурување.

Согласност

Член 66

(1) Друштвото за осигурување е должно да бара претходна согласност од Агенцијата за супервизија на осигурување за:

1) измена на статутот;

2) измена на актот за основање;

3) вложувања на друштвото за осигурување во акции и удели во друго правно лице кои изнесуваат повеќе од 10% од капиталот на друштвото за осигурување;

4) именување на членови на органот на управување;

5) измена на назив и седиште на друштво за осигурување и

6) отстапување на договорите за осигурување предвидено со членот 199 од овој закон.

(2) Агенцијата за супервизија на осигурување поблиску го пропишува начинот, постапката и документацијата потребна за добивање согласност од ставот 1 на овој член.

Видови на дозволени вложувања

Член 68

(1) Средствата кои ги покриваат техничките резерви можат да бидат во форма на следниве вложувања:

1) парични средства во благајна и средства на деловните сметки на друштвата за осигурување (банкарски сметки);

2) депозити во банки кои имаат дозвола издадена од Народна Банка на Република Македонија;

3) хартии од вредност што ги издава Република Македонија или Народната Банка на Република Македонија;

4) обврзници и други должнички хартии од вредност за кои гарантира Република Македонија;

5) обврзници и други должнички хартии од вредност што ги издаваат или за кои гарантираат единиците на локалната самоуправа на Република Македонија;

6) обврзници и други должнички хартии од вредност со кои се тргува на регулиран пазар на хартии од вредност во Република Македонија;

7) обврзници и други должнички хартии од вредност со кои не се тргува на регулиран пазар на хартии од вредност, ако нивен издавач е правно лице со седиште во Република Македонија;

8) акции со кои се тргува на регулиран пазар на хартии од вредност во Република Македонија;

9) акции со кои не се тргува на регулиран пазар на хартии од вредност, ако нивен издавач е правно лице со седиште во Република Македонија;

10) удели во трговски друштва во Република Македонија;

11) удели и акции на инвестициски фондови кои се регистрирани во Република Македонија;

12) долгорочни обврзници и други долгорочни должнички хартии од вредност чиј издавач е земја членка на Европската унија или земја членка на ОЕЦД;

13) долгорочни обврзници и други долгорочни хартии од вредност чиј издавач е странски правен субјект од земја членка на Европската унија или земја членка на ОЕЦД;

14) акции чиј издавач е странско акционерско друштво со кои се тргува на регулиран пазар на хартии од вредност во земјите членки на Европската унија или во земјите членки на ОЕЦД;

15) удели на инвестициски фондови со кои се тргува на регулиран пазар на хартии од вредност во земја членка на Европската унија или земја членка на ОЕЦД и

16) друг вид на вложување согласно со правилата на Агенцијата за супервизија на осигурување, под услов тоа да не е во спротивност со членот 89 став (2) на овој закон.

(2) Агенцијата за супервизија на осигурување врз основа на членот 74 точка 6 од овој закон, може да пропише и други видови на вложувања на средствата кои ги покриваат техничките резерви и ограничувања кај одделни вложувања, притоа водејќи сметка истите да ги задоволуваат принципите на сигурност, профитабилност и можност за тргување.

(3) Тргувањето со хартиите од вредност на друштвата за осигурување се врши исклучиво на регулирани секундарни пазари на капитал, освен во случај на државни хартии од вредност и банкарски сертификати за депозит кои можат да се стекнат непосредно од издавачот, како и документи за удел и акции на инвестициони фондови кои, исто така можат да се стекнат непосредно од отворен или затворен инвестиционен фонд.

(4) Друштвото за осигурување може да користи фјучерс договори, опции и други деривативни финансиски инструменти, доколку тие овозможуваат обезбедување од ризици настанати како резултат на флукутации на девизниот курс, каматните стапки и други видови на пазарни ризици. Друштвото за осигурување е должно да ја известува Агенцијата за супервизија на осигурување за употребата на деривативните инструменти.

Ограничувања кај одделни вложувања

Член 89

(1) Вложувањата во одделни видови на инструменти согласно со членот 88 став (1) од овој закон, подлежат на следниве ограничувања:

- 1) најмногу 20% од средствата кои ги покриваат техничките резерви можат да се вложат во инструменти на странски издавач надвор од Република Македонија.
- 2) најмногу 3% од вредноста на средствата кои ги покриваат техничките резерви можат да се вложат во инструментите од членот 88 став (1) точка 1 на овој закон;
- 3) најмногу 60% од вредноста на средствата кои ги покриваат техничките резерви можат да се вложат во инструментите од членот 88 став (1) точка 2 на овој закон;
- 4) најмногу 80% од вредноста на средствата кои ги покриваат техничките резерви може да се вложуваат во инструменти наведени во членот 88 став (1) точки 3 и 4 на овој закон;
- 5) најмногу 10% од вредноста на средствата кои ги покриваат техничките резерви можат да се вложат во инструменти наведени во членот 88 став (1) точка 5 на овој закон;
- 6) најмногу 35% од вредноста на средствата кои ги покриваат техничките резерви можат да се вложат во инструментите наведени во членот 88 став (1) точка 6 на овој закон, при што вложувањата кај ист издавач не смеат да надминат 5%.
- 7) најмногу 5% од вредноста на средствата кои ги покриваат техничките резерви можат да се вложат во инструментите наведени во членот 88 став (1) точка 7 на овој закон, при што вложувањата кај ист издавач не смеат да надминат 1%;
- 8) најмногу 25% од вредноста на средствата кои ги покриваат техничките резерви можат да се вложат во инструментите наведени во членот 88 став (1) точка 8 на овој закон, при што вложувањата кај ист издавач не смеат да надминат 5%;
- 9) најмногу 5% од вредноста на средствата кои ги покриваат техничките резерви можат да се вложат во инструментите наведени во членот 88 став (1) точки 9 и 10 на овој закон, при што вложувањата кај ист издавач не смеат да надминат 1% и
- 10) најмногу 20% од вредноста на средствата кои ги покриваат техничките резерви можат да се вложат во инструментите наведени во членот 88 став (1) точка 11 на овој закон.

(2) Средствата кои ги покриваат техничките резерви не смеат да се вложуваат во:

- 1) инструменти со кои не може правно да се располага (кои не може законски да се отуѓуваат);
- 2) материјални добра кои ретко се регистрирани на организирани пазари и чија проценка е несигурна, како на пример антиквитети, уметнички дела и моторни возила;
- 3) недвижен имот и било каков удел во недвижен имот освен хартии од вредност издадени врз основа на хипотека и посредно вложување преку инвестициони фондови;
- 4) акции, обврзници и други хартии од вредност издадени од:
  - акционер на друштвото за осигурување и
  - поврзани лица со лицата наведени во алинејата 1 од оваа точка.

Обврска за издвојување средства на математичката резерва

Член 92

(1) Друштвото за осигурување кое издава полиси за оние класи на осигурување за кои е должно да издвои математичка резерва, е должно да издвои средства кои ја покриваат математичката резерва и да управува со нив одвоено од другите средства на друштвото.

(2) Друштвото за осигурување е должно да издвои посебни средства (фондови на средства), кои ја покриваат математичката резерва за секоја од следниве класи на осигурување:

1) осигурување на живот освен она предвидено во точката 2 од овој став;

2) осигурување на живот каде инвестициониот ризик е на товар на осигуреникот со исклучок на преносните премии, резервата на штети и дополнителните технички резерви за гарантираното минимално плаќање;

3) здравствено осигурување и

4) други класи на осигурување за кои се издвојува математичка резерва.

(3) Во случај кога, согласно со ставот 2 од овој член, друштвото за осигурување формира неколку фондови на средства кои ја покриваат математичката резерва, одредбите од овој закон кои се однесуваат на средствата кои ја покриваат математичката резерва и исплатите што се вршат од тие средства, ќе се применуваат одделно на секој од формираните фондови на средства.

(4) Вредноста на средствата кои ја покриваат математичката резерва треба во секое време да биде барем еднаква на висината на потребното покритие.

(5) На крајот на секој квартал, друштвото за осигурување е должно да обезбеди дополнителни средства за покривање на математичката резерва, ако тоа е потребно за изедначување на вредноста на средствата кои ја покриваат математичката резерва со висината на потребното покритие.

Посебна сметка на средствата кои ја покриваат математичката резерва

Член 93

Друштвото за осигурување е должно, во однос на секој одделен фонд на средства кои ја покриваат математичката резерва, да отвори посебна сметка во банка. Преку овие сметки ќе се извршуваат сите плаќања што се однесуваат на средствата кои ја покриваат математичката резерва, а истовремено на нив истите ќе се чуваат.

Задачи на овластениот актуар

Член 116

(1) Овластениот актуар е должен да ја провери усогласеноста на податоците во годишните сметки со осигурителните сметководни стандарди и правилноста на пресметките во годишните сметки во однос на формирањето на техничките резерви и другите резерви на друштвата за осигурување.

(2) Овластениот актуар е должен да провери дали премиите и техничките резерви се пресметани во согласност со одредбите од овој закон, како и дали истите се пресметани и издвоени на начин кој ќе овозможи долгорочно исполнување на обврските кои произлегуваат од договорите за осигурување од страна на друштвото за осигурување.

(3) За преземените дејствија од ставовите 1 и 2 на овој член, овластениот актуар издава потврда.

(4) Овластениот актуар потврдата од ставот 3 на овој член ја поднесува до друштвата за осигурување и до Агенцијата за супервизија на осигурување во роковите од членот 120 на овој закон.

(5) Трошоците за ангажманот од ставовите 1 и 2 на овој член, паѓаат на товар на друштвото за осигурување.

(6) Органот на управување на друштвото за осигурување е должен да ги обезбеди сите потребни податоци за вршење на работите од ставовите 1 и 2 на овој член.

(7) Кон мислењето за годишната сметка на друштвото за осигурување од членот 120 на овој закон, овластениот актуар до органот на управување и надзорниот орган на Друштвото за осигурување е должен да поднесе и извештај со мислење во врска со спроведената супервизија во претходната година согласно со ставот 1 од овој член. Извештајот треба да ги содржи причините за позитивното мислење, мислењето со резерва или пак негативното мислење на овластениот актуар во врска со годишната сметка.

(8) Доколку овластениот актуар при вршење на својата работа, согласно со ставот 2 од овој член, утврди дека премиите не се пресметани, а техничките резерви не се издвоени согласно со одредбите на овој закон, или пак тие се пресметани и издвоени на начин кој ја загрозува долгорочната способност на друштвото за осигурување за исполнување на обврските кои произлегуваат од договорите за осигурување, истиот е должен веднаш да го извести органот на управување на друштвото за осигурување доколку органот на управување не го земе предвид извештајот на овластениот актуар, актуарот е должен за тоа веднаш да ја извести Агенцијата за супервизија на осигурување.

Изготвување и доставување на финансиски извештаи и годишен извештај

Член 120

(1) Друштвото за осигурување изготвува годишна сметка, финансиски извештаи и годишен извештај за своето работење.

(2) Друштвото за осигурување е должно до Агенцијата за супервизија на осигурување да достави неревидирани годишни финансиски извештаи и годишен извештај за работата на друштвата во претходната деловна година која е еднаква со календарската година во рок од три месеци од истекот на тековната година.

(3) Друштвото за осигурување кое има преовладувачко влијание во група на друштва за осигурување е должно да изготвува консолидирани финансиски извештаи.

Извештаи за внатрешната ревизија

Член 127

(1) Внатрешните ревизори се должни најмалку два пати годишно да изготват

извештаи за спроведената внатрешна ревизија, кои содржат:

- 1) опис на спроведените ревизии на работењето;
- 2) адекватност и ефикасност на системот на внатрешна ревизија;
- 3) незаконитости и неправилности откриени при спроведувањето на внатрешната ревизија и предложените мерки за отстранување на тие незаконитости и неправилности и
- 4) констатации во врска со спроведување на предложените мерки за отстранување на незаконитостите и неправилностите откриени при внатрешната ревизија.

(2) Внатрешните ревизори се должни да изготват годишен извештај за внатрешната ревизија, кој содржи:

- 1) извештај за реализација на годишната програма за внатрешна ревизија и
- 2) преглед на позначајни сознанија стекнати при спроведувањето на внатрешната ревизија.

(3) Извештаите од ставовите 1 и 2 на овој член се поднесуваат до надзорниот орган на друштвото за осигурување. Извештаите од ставот 2 на овој член се поднесуваат до Агенцијата за супервизија на осигурување на мислење.

(4) Надзорниот орган на друштвото за осигурување е должен годишниот извештај за внатрешната ревизија придружен со мислење од страна на Агенцијата за супервизија на осигурување, да го стави на дневен ред на годишното собрание на акционерите, заедно со ревизорскиот извештај на друштвото за осигурување.

Ревизија на годишни сметки

Член 129

(1) Друштвото за осигурување е должно финансиските извештаи и консолидираните финансиски извештаи да ги поднесе на ревизија. Ревидираните финансиски и консолидирани финансиски извештаи друштвото е должно да ги достави до Агенцијата за супервизија на осигурување во рок од 15 дена од денот на усвојување на извештајот на овластениот ревизор, а најдоцна во рок од четири месеци по истекот на тековната деловна година за која извештаите се составуваат.

(2) Друштвото за осигурување е должно до Агенцијата за супервизија на осигурување да достави барање за добивање согласност за друштвото за ревизија кое го определило да врши ревизија на финансиските извештаи и консолидирани финансиски извештаи, во рок од 15 дена од денот кога го определило.

(3) Агенцијата ќе издаде согласност за друштвото за ревизија од ставот 2 на овој член доколку друштвото за ревизија:

- има повеќе од три години искуство во вршење на ревизии;
- не е поврзано лице со друштвото;
- во последните три години не давало консултантски услуги на друштвото за осигурување;
- не извршило пет последователни ревизии на финансиските извештаи и консолидирани финансиски извештаи на друштвото за осигурување и
- во последните три години не му биле изречени мерки од страна на Институтот на овластени ревизори.

(4) Агенцијата за супервизија на осигурување е должна во рок од 15 дена од денот на добивање на барањето за добивање согласност од ставот 2 на овој член да издаде согласност или да го одбие барањето и да побара од друштвото да определи

друго друштво за ревизија.

(6) Друштвото за осигурување е должно да определи друго друштво за ревизија во рок од 30 дена од денот на добивање на решението со кое се одбива барањето за добивање согласност.

Известување до Агенцијата за супервизија на осигурување

Член 130

Ако во текот на спроведувањето на ревизијата, се утврди дека друштвото за осигурување или лице поврзано со друштвото за осигурување работи спротивно на правилата за управување со ризик и поради тоа на друштвото за осигурување му се заканува неликвидност или несолвентност, или е загрозувана сигурноста на осигурениците, ревизорот е должен за тоа веднаш да ја извести Агенцијата за супервизија на осигурување.

Содржина на ревизорскиот извештај

Член 131

(1) Овластениот ревизор врши ревизија и известува за:

- 1) билансот на состојба;
- 2) билансот на успех;
- 3) паричните текови и промените во капиталот;
- 4) состојбата и промените на техничките резерви;
- 5) состојбата и структурата на вложувањата на средствата кои ги покриваат техничките резерви;
- 6) состојбата и структурата на вложувањата на средствата кои ја покриваат математичката резерва;
- 7) состојбата и структурата на вложувањата на капиталот;
- 8) спроведување на прописите за управување со ризик;
- 9) спроведување на внатрешната ревизија;
- 10) начинот на водење на трговските книги;
- 11) квалитетот на информатичкиот систем на друштвото за осигурување;
- 12) точноста и комплетноста на извештаите до Агенцијата за супервизија на осигурување;
- 13) вреднување на билансните и вонбилансните ставки, и сметководствената политика и
- 14) распределбата на добивката.

(2) Агенцијата за супервизија на осигурување детално ќе ја пропише формата и содржината на ревизорскиот извештај, како и минималниот опфат на ревизијата.

(3) Агенцијата за супервизија на осигурување може да побара дополнително појаснување во врска со спроведената ревизија.

(4) Ако ревизијата или ревизорскиот извештај не се изготвени во согласност со ставот 1 и 2 на овој член, Агенцијата за супервизија на осигурување нема да го прифати извештајот и ќе побара ревизијата да биде спроведена од страна на друг овластен ревизор, а на товар на друштвото за осигурување.

Основање на осигурително брокерско друштво

Член 148

(1) Осигурително брокерско друштво се основа како акционерско друштво со седиште во Република Македонија, кое има дозвола од Агенцијата за супервизија на осигурување за вршење на осигурително брокерски работи.

(2) Осигурително брокерско друштво може да основаат домашни и/или странски, правни и/или физички лица.

(3) Акционерскиот капитал за основање на осигурително брокерско друштво изнесува 50.000 евра во денарска противвредност по курсот на Народната банка на Република Македонија на денот на уплатата.

(4) Осигурително брокерското друштво, покрај одредбите од ставот (3) на овој член, во текот на целото работење е должно да ја одржува вредноста на акционерскиот капитал на износ од најмалку 4% од реализираната премија за осигурување по сите договори за осигурување за кои посредувало.

(5) За вршење на осигурително брокерски работи, осигурителното брокерско друштво потребно е да вработи најмалку двајца осигурителни брокери.

Наплата на премија преку осигурително брокерски друштва.

Член 150-а

(1) Осигурително брокерското друштво е должно наплатата на премијата од страна на осигурениците и наплатата на провизијата од страна на друштвата за осигурување да ја врши преку посебни банкарски сметки.

(2) Осигурително брокерското друштво е должно да изврши пренос на наплатената премија од сметките од ставот (1) на овој член на сметка на друштвото за осигурување најдоцна во рок од 15 дена од денот на наплата на премијата.

(3) Агенцијата за супервизија на осигурување поблиску го пропишува начинот и постапката за наплатата и преносот на наплатената премија.

Известување

Член 151

Осигурителното брокерско друштво за застапување во осигурувањето се должни да ја известуваат Агенцијата за супервизија на осигурување за:

- 1) промени на податоците внесени во трговскиот регистар;
- 2) структурата и обемот на осигурително брокерските работи, односно работите на застапување по одделни друштва за осигурување на квартална основа;
- 3) исполнување на обврските од членовите 134-е ставови (3) и (5), 148 став (4) и 150 на овој закон и
- 4) правни и економски, односи од членот 141 став (2) на овој закон

Член 154-ѓ

Стручните и административните работи за потребите на спроведување на стручниот испит за актуар ги врши Агенцијата за супервизија на осигурување, а испитот технички го спроведува правно лице регистрирано во Централниот регистар на Република Македонија избрано од Комисијата.

Член 154-ф

(1) Тестовите, прашањата и задачите се користат и се даваат на кандидатот само за време на полагањето на стручниот испит за актуар.

(2) Материјалите од одржаните стручни испити, особено хартиените верзии од тестовите и задачите за полагање на стручниот испит за актуар и специмените за проверка на точноста на одговорите на тестот и задачите, како и снимките од одржаните стручни испити се чуваат во Агенцијата за супервизија на осигурување.

(3) Советот на експерти формира Комисија за ревизија на одржаните стручни испити која во својата работа ги користи материјалите од ставот (2) на овој член. Во Комисијата за ревизија, покрај другите членови, задолжително членуваат и две лица определени од Министерството за финансии.

(4) Комисијата за ревизија се состанува најмалку еднаш годишно и врши ревизија на начинот на спроведување на најмалку една сесија одржана во тековната година.

(5) Комисијата за ревизија има право да изврши ревизија и на начинот на спроведување на стручните испити одржани во последните пет години до денот на одржувањето на состанокот на Комисијата за ревизија, но не порано од денот на примена на овој закон.

(6) Доколку Комисијата за ревизија утврди нерегуларности во спроведувањето на стручниот испит за актуар од страна на поединци во смисла на член 154-л став (5) од овој закон, предлага одземање на уверението од членот 154-к од овој закон.

(7) Советот на експерти на Агенцијата за супервизија на осигурување донесува решение за одземање на уверението врз основа на предлогот на Комисијата за ревизија во рок од три дена од приемот на предлогот.

(8) Против решението од ставот (7) на овој член може да се поведе управен спор пред надлежен суд во рок од 30 дена од приемот на решението.

Член 154-х

(1) За обуката и за полагање на стручниот испит за актуар кандидатот плаќа надоместок.

(2) Висината на надоместокот од ставот (1) на овој член ја определува Агенцијата за супервизија на осигурување врз основа на реално направените трошоци за обука и полагање на стручниот испит за актуар неопходни за спроведување на првиот и вториот дел на стручниот испит за актуар, подготовката на базите на прашања, спроведувањето на електронскиот тест, изготвување на материјали и покани и изготвување на уверенија.

(3) Надоместокот од ставот (1) на овој член се уплатува на сметката на Агенцијата за супервизија на осигурување.

(4) Ако надоместокот не се уплати на соодветна сметка на Агенцијата за супервизија на осигурување најдоцна 15 дена пред денот определен за почеток на испитот, на кандидатот нема да му се дозволи полагање на стручниот испит за актуар.

(5) Ако кандидатот во рок од една година од денот на уплатата на надоместокот не го полага стручниот испит за актуар, уплатените средства се враќаат согласно со закон.

Надлежности на Агенцијата

Член 158-б

(1) Агенцијата ги има следниве надлежности:

- 1) спроведува супервизија на друштвата за осигурување, осигурителните брокерски друштва, друштвата за застапување во осигурувањето, осигурителните брокери, застапниците во осигурувањето и Националното биро за осигурување;
  - 2) издава и одзема дозволи, согласности и лиценци врз основа на овој закон и другите закони во нејзина надлежност;
  - 3) изрекува мерки на супервизија согласно со закон;
  - 4) донесува подзаконски акти за спроведување на овој закон и другите закони во нејзина надлежност и други акти во насока на пропишување на услови, начин и процедури за спроведување на супервизијата;
  - 5) дава предлози за донесување на закони од областа на осигурувањето до Агенцијата;
  - 6) членува во органите на Меѓународната асоцијација на осигурителни супервизори и во органите на Европскиот совет на осигурителни супервизори и супервизорски органи на доброволното пензиско осигурување;
  - 7) соработува со други надлежни супервизорски институции на финансискиот пазар во Република Македонија;
  - 8) го поттикнува развојот на осигурувањето во Република Македонија;
  - 9) ја развива свеста на јавноста за улогата на осигурувањето и улогата на супервизијата на осигурувањето;
  - 10) врши надзор над примената на мерките и дејствијата за спречување на перење пари и финансирање на тероризам согласно со Законот за спречување на перење пари и други приноси од казниво дело и финансирање на тероризам и
  - 11) врши други работи согласно со закон.
- (2) Подзаконските акти кои ги донесува Агенцијата се објавуваат во "Службен весник на Република Македонија".

Средства за работа на Агенцијата

Член 158-Г

- (1) Работењето на Агенцијата согласно со овој закон, се финансира од надоместоци што Агенцијата ги наплатува од друштвата за осигурување, осигурително брокерските друштва, друштвата за застапување во осигурувањето и другите лица врз кои супервизија спроведува Агенцијата, вклучувајќи ги следниве:
- 1) годишен надоместок за спроведување супервизија на друштвата за осигурување, осигурително брокерските друштва и друштвата за застапување во осигурувањето во износ најмногу до 0,8% од вкупната годишна бруто премија на друштвата за осигурување, односно вкупниот годишен приход од провизии на осигурително брокерските друштва и друштва за застапување во осигурувањето;
  - 2) надоместоци за давање на дозволи за вршење на работи на осигурување и други дозволи на овој закон;
  - 3) надоместоци за давање на дозволи за вршење на осигурителни брокерски работи и работи на застапување во осигурувањето;
  - 4) надоместоци за давање на лиценци за осигурителен брокер и застапник во осигурувањето;
  - 5) надоместоци за давање на дозволи за вршење на работи на овластен актуар;
  - 6) надоместоци за давање на согласности на овој закон;

7) надоместоци за изречени мерки на супервизија и

8) донации, заеми и друга финансиска и техничка помош.

(2) Агенцијата донесува Тарифник со кој се утврдуваат содржината и висината на надоместоците и давачките од ставот (1) на овој член. Тарифникот се објавува во "Службен весник на Република Македонија".

(3) Висината на надоместоците утврдени со Тарифникот треба да соодветствува со реалните трошоци потребни за извршување на услугите на Агенцијата.

(4) Агенцијата ќе ги пропише начинот и роковите за уплата на надоместоците од ставот (1) на овој член.

(5) Друштвата за осигурување и другите лица врз кои супервизија спроведува Агенцијата

се должни да ги уплаќаат надоместоците од ставот (1) на овој член на посебна сметка на Агенцијата согласно со Тарифникот од ставот (2) на овој член.

(6) Ако друштвото за осигурување не го плати надоместокот во рокот пропишан од Агенцијата, Агенцијата со решение ќе изврши присилна наплата на надоместокот од страна на друштвото за осигурување, согласно со прописите за извршување.

Резервен фонд на Агенцијата

Член 158-М

Доколку во текот на претходната деловна година Агенцијата оствари вишок приходи над остварените трошоци, остварениот вишок на средства се распределува во резервен фонд на Агенцијата во износ определен со финансискиот план на Агенцијата.

Финансиски извештаи и финансиски план на Агенцијата

Член 158-Њ

(1) Советот на експерти е должен најдоцна до 30 јуни во тековната година да достави до Собранието на Република Македонија финансиски извештаи за претходната година ревидирани од овластен ревизор.

(2) Советот на експерти е должен најдоцна до 31 декември во тековната година да достави до Собранието на Република Македонија финансиски план за наредната година.

(3) Пред донесувањето на финансискиот план, работењето на Агенцијата согласно со овој закон се финансира согласно со одлука за привремено финансирање која ја донесува Владата на Република Македонија на предлог на Советот на експерти.

(4) Собранието на Република Македонија ги усвојува финансиските извештаи за претходната година и финансискиот план.

2. Отстранување на незаконитостите

Наредба за отстранување на незаконитостите

Член 165

(1) Агенцијата ќе донесе наредба за отстранување на незаконитостите, доколку во текот на спроведувањето на супервизијата на друштвото за осигурување се утврди дека:

1) лице врши функција на член на орган на управување на друштвото за

осигурување без согласност од членот 24 на овој закон;

2) друштвото за осигурување повеќе не ги исполнува условите за вршење на работи на осигурување;

3) друштвото за осигурување врши работи кои, не смее да ги извршува согласно со овој закон;

4) друштвото за осигурување работи спротивно на правилата за управување со ризик;

5) друштвото за осигурување врши работи на осигурување спротивно на прописите за водење на сметководствената и деловната евиденција, за внатрешна ревизија, или ревизија на финансиските извештаи и годишните извештаи;

6) друштвото за осигурување не ги исполнува обврските за доставување на извештаи и други податоци согласно со овој закон;

7) друштвото за осигурување врши работи на осигурување спротивно на актите на деловната политика;

8) врши работи во класи на осигурување што не се наведени во дозволата за вршење на работи на осигурување согласно со членот 33 од овој закон;

9) друштвото за осигурување ги прекршува правилата при назначување на овластен актуар и

10) друштвото за осигурување не ги почитува другите одредби од овој закон, или другите закони со кои се регулира работењето на друштвата за осигурување.

(2) Во наредбата од ставот 1 на овој член, ќе се определи рок за отстранување на незаконитостите кој не може да биде пократок од осум и подолг од 30 дена од денот на доставувањето на наредбата.

3. Одземање на дозволата за вршење на работи на осигурување

Причини за одземање на дозволата за вршење на работи на осигурување

Член 168

(1) Агенцијата ќе донесе решение за одземање на дозволата за вршење на работи на осигурување на друштвото за осигурување, доколку:

1) дозволата ја добило со наведување на неистинити податоци;

2) друштвото не поднесе извештај за отстранување на незаконитостите согласно со ставот 1 од членот 166 на овој закон;

3) од поднесенiот извештај од ставот 1 од членот 166 на овој закон или од спроведената делумна супервизија од ставот 2 од членот 166 на овој закон се утврди дека утврдените незаконитости не се отстранети или не се спроведени дополнителните мерки;

4) изврши измени без да добие согласност, согласно со членот 66 од овој закон;

5) надзорниот орган не разрешил некој или неколку членови на органот за управување и не именувал нови во рокот од ставот 2 од членот 165 на овој закон, или ако новоименуваните членови на органот за управување не ги отстранат незаконитостите согласно со ставот 3 од членот 167 на овој закон, во рок од два месеца од нивното именување;

6) одбие да соработува со Агенцијата при вршење на теренската и вонтеренската супервизија и не ја даде на увид целокупната документација согласно со членот 160 од овој закон и

7) се докаже дека друштвото учествува во преземање на дејствија за перење пари и други приноси од казниво дело и финансирање на тероризам.

(2) По исклучок на одредбите од ставот 1 на овој член, Агенцијата ќе донесе решение за одземање на дозволата за вршење на работи на осигурување во рамките на одделни класи на осигурување, доколку причините од ставот 1 на овој член се однесуваат само на вршење на работи на осигурување во рамките на тие класи на осигурување.

(3) По донесување на решението од ставот 1 на овој член, друштвото за осигурување престанува со вршење на работи на осигурување.

Процена на резултатите на посебната управа

Член 168-е

(1) Агенцијата е должна да изврши процена на резултатите на посебната управа најмалку еднаш во три месеца.

(2) Агенцијата е должна да ги прифати конечните резултати на посебната управа во рок од три месеца од приемот на извештајот од членот 168-д на овој закон.

(3) Доколку Агенцијата процени дека за време на траење на посебната управа финансиската состојба на друштвото се подобрила до таа мера што друштвото за осигурување го обезбедило потребното ниво на маргина на солвентност од членот 75 или 76 на овој закон, Агенцијата ќе донесе одлука за престанок на посебната управа и отповикување на посебните управители.

(4) Доколку Агенцијата процени дека за време на траење на посебната управа финансиската состојба на друштвото се подобрила и друштвото за осигурување не го обезбедило потребното ниво на маргина на солвентност од членот 75 или 76 на овој закон, Агенцијата ќе донесе одлука за отворање на ликвидација над друштвото за осигурување, односно одлука за утврдување услови за отворање на ликвидација.

(5) Во случај од ставот (4) на овој член Агенцијата може да донесе одлука за продолжување на посебната управа најмногу за уште шест месеца доколку не постојат услови за отворање на стечајна постапка, односно ако Агенцијата процени дека друштвото за осигурување во следните шест месеца ќе го обезбеди потребното ниво на маргина на солвентност.

4. Ликвидација

Услови за отворање на ликвидација

Член 169

(1) Агенцијата ќе донесе решение за исполнување на услови за отворање на ликвидација, доколку:

1) Собранието на акционери на друштвото за осигурување донесе одлука за престанок на друштвото за осигурување;

2) е одземена дозволата за вршење на работи на осигурување на друштвото за осигурување;

3) е повлечена согласноста за вршење на функцијата на член на органот на управување, ако членот е разрешен, или не ја вршел функцијата член на органот на управување повеќе од шест месеци и ако надзорниот орган, за период од три месеци не именувал нов член на органот на управување согласно со овој закон, поради што друштвото за осигурување нема најмалку двајца членови во органот на

управување и

4) друштвото за осигурување не се усогласило со одредбите на овој закон.

(2) Агенцијата решението од ставот 1 на овој член, ќе го донесе во рок од осум дена, сметано од:

1) во случајот од ставот 1 точка 1 на овој член, од денот на приемот на известувањето од страна на органот на управување;

2) во случајот од ставот 1 точка 2 на овој член, од денот на донесување на решението за одземање на дозволата;

3) во случајот од ставот 1 точка 3 на овој член, од истекот на одредениот тримесечен период за именување на нов член на органот на управување и

4) во случајот од ставот 1 точка 4 на овој член, од истекот на предвидениот рок за усогласување на друштвото за осигурување со одредбите на овој закон.

(3) Агенцијата до надлежниот суд поднесува предлог за отворање на ликвидација кон кој го приложува решението за исполнување на условите за отворање на ликвидација.

Престанок на договори

Член 179

Обврските на друштвото за осигурување кои произлегуваат од договорите за осигурување во случај на ликвидација, престануваат во рок од 30 дена од денот на отворање на ликвидацијата.

5. Стечај

5.1. Општи одредби Примена на одредби

Член 185

На спроведување на стечајна постапка на друштвата за осигурување се применуваат одредбите од Законот за стечај, освен одредбите кои се однесуваат на извештајното рочиште, планот за реорганизација, социјалниот план, собранието на доверители, лично управување, ослободување од други обврски, посебни видови на стечајни постапки за поединци со статус трговец.

Престанок на договорите за осигурување

Член 189

Договорите за осигурување склучени од друштвата за осигурување, престануваат по истек на 30 дена од отворање на стечајната постапка на друштвото за осигурување.

Право на првенствена наплата на побарувањата кои произлегуваат од договорите за осигурување

Член 191

(1) Побарувањата кои произлегуваат од договорите за осигурување имаат првенство на намирување од стечајната маса пред побарувањата на другите стечајни доверители.

(2) Побарувањата од ставот 1 на овој член, се намируваат по следниов редослед:

1) побарувања кои произлегуваат од класите на осигурување наведени во членот 195 став 2 од овој закон во висина на потребното покритие за осигурувањето од кое

произлегува тоа побарување, а кои не можат да бидат намирени од средствата кои ја покриваат математичката резерва;

2) побарувања кои произлегуваат од класите на осигурување од ставот 4 на членот 195 од овој закон кои не можат да се намират од средствата кои ја покриваат математичката резерва;

3) побарувања кои произлегуваат од неживотно осигурување и други класи на осигурување за кои не биле издвоени средства кои ја покриваат математичката резерва, а кои се однесуваат на надомест за штети настанати пред отворање на стечајна постапка и

4) побарувања кои произлегуваат од неживотно осигурување и други класи на осигурување за кои не биле издвоени средства кои ја покриваат математичката резерва, за компензација на дел од премијата за периодот по престанокот на договорите за осигурување.

5.2. Посебни одредби поврзани со наплата на побарувања кои произлегуваат од оние класи на осигурување за кои се издвојуваат средства кои ја покриваат математичката резерва

Примена на одредбите

Член 192

Одредбите од оваа подглава ќе се применуваат на осигурувањето на живот, осигурувањето од последици на несреќен случај и здравственото осигурување за кои се применуваат табели за веројатност и пресметки слично како кај осигурувањето на живот.

Престанок на договори за осигурување

Член 193

Договорите за осигурување од членот 192 на овој закон, престануваат по истек на 30 дена од отворање на стечајната постапка на друштвото за осигурување.

Заклучување на список на побарувања и обврски

Член 194

(1) Стечајниот управник е должен од кураторот да побара заклучување на списокот на вложувања на средствата кои ја покриваат математичката резерва со состојба на денот на отворањето на стечајната постапка.

(2) Средствата кои ја покриваат математичката резерва во стечајната постапка претставуваат посебна стечајна маса.

(3) Висината на побарувањата од договорите за осигурување од членот 192 на овој закон и висината на средствата кои ја покриваат математичката резерва, ги утврдува кураторот со состојба на денот на отворање на стечајната постапка.

Право на посебна наплата од средствата кои ја покриваат математичката резерва

Член 195

(1) Со денот на отворањето на стечајната постапка, лицата кои имаат право на пребарување во однос на класите на осигурување од членот 192 на овој закон,

стекнуваат право на поединечно намирување на нивните побарувања кои произлегуваат од договорите за осигурување во однос на средствата кои ја покриваат математичката резерва.

(2) Лицата кои имаат право на побарување во однос на класите на осигурувања од членот 192 на овој закон, имаат првенство на намирување на овие побарувања од средствата кои ја покриваат математичката резерва, во износ еднаков на потребното покритие предвидено со договорите за осигурување од кои произлегуваат овие побарувања.

(3) Ако средствата кои ја покриваат математичката резерва не се доволни за целосна наплата на побарувањата од ставот 2 на овој член, побарувањата ќе се наплатат во износ кој е еднаков на пропорцијата меѓу вкупната вредност на средствата кои ја покриваат математичката резерва и потребното покритие за сите договори за осигурување на друштвото за осигурување во онаа класа на осигурување за која биле издвоени средства кои ја покриваат математичката резерва.

(4) Други побарувања од класите на осигурување од членот 192 на овој закон, се намируваат од оние средства кои ја покриваат математичката резерва кои ќе преостанат по намирување на побарувањата од ставот 2 на овој член.

(5) Ако средствата кои ја покриваат математичката резерва не се доволни за целосна наплата на побарувањата од ставот 4 на овој член, тогаш тие побарувања се намируваат пропорционално.

Куратор

Член 197

(1) За заштита на интересите на лицата кои имаат право на побарување од ставот 1 на членот 195 од овој закон, стечајниот совет на предлог на Агенцијата за супервизија на осигурување, со решението за отворање на стечајна постапка ќе именува куратор.

(2) За куратор може да биде именувано лице кое ги исполнува условите за вршење функција на стечаен управник и кое поседува соодветно знаење и искуство од областа на осигурувањето.

(3) Стечајниот управник е должен на кураторот да му овозможи увид во трговските книги и другата документација на друштвото за осигурување, заради утврдување на износот на средствата кои ја покриваат математичката резерва, пријавување на побарувањата на лицата кои имаат право на побарување, а заради реализација на сите надлежности кои ги има кураторот согласно со овој закон.

(4) За управување со средствата кои ја покриваат математичката резерва, стечајниот управник треба да добие согласност од кураторот.

(5) Кураторот е должен да подготви извештај за пријавените побарувања од класите на осигурување од членот 192 на овој закон и за висината на средствата кои ја покриваат математичката резерва, и истиот да го достави до Агенцијата за супервизија на осигурување во рок од два месеци од денот на отворањето на стечајната постапка.

(6) Кураторот има право на награда за својата работа и надомест на фактички направените трошоци.

(7) Наградата и надоместок на кураторот ги определува стечајниот совет со решение. Пријавување и испитување на побарувања

Член 198

(1) Кураторот е должен, во име и за сметка на лицата да ги пријави побарувањата од ставот 1 од членот 195 на овој закон и да ги информира лицата за истото. Лицата кои имаат право на побарувања можат сами да ги пријават своите побарувања.

(2) Побарувањата кои се пријавени од кураторот во стечајната постапка ќе се сметаат за утврдени и на нив нема да се применуваат одредбите од Законот за стечај кои се однесуваат на испитување на побарувањата.

(3) Кога побарувањето е пријавено и од кураторот и од лицето кое има право на побарување, тогаш пријавата на лицето кое има право на побарување ќе биде земена предвид и испитана само во делот во кој го надминува побарувањето пријавено од страна на кураторот.

Отстапување на договорите за осигурување

Член 199

(1) Во случај на друштвото за осигурување кое врши осигурување на живот, да му претстои ликвидација или стечај, Агенцијата, ќе ги преземе сите потребни мерки, договорите за осигурувања на живот и средствата кои ја покриваат математичката резерва да им се отстапат на други друштва за осигурување ако тие ги прифаќаат.

(2) Во случај од ставот 1 на овој член, преземените обврски спрема осигурениците не се менуваат.

(3) За донесување на актот за основање, односно за отстапување на осигурувањата од ставот 1 на овој член, осигурениците на живот формираат одбор кој ги презема сите подготвителни дејствија за основање на ново друштво за осигурување на живот или за отстапување на осигурувањата на живот на други друштва за осигурување, во согласност со одредбите на овој закон.

Прекршочен орган

Член 235-а

(1) За прекршоците утврдени во членот 237, 237-а, 237-б, 237-в и 237-г од овој закон прекршочна постапка води и прекршочна санкција изрекува Агенцијата за супервизија на осигурување (во натамошниот текст: Прекршочен орган).

(2) Прекршочната постапка од ставот (1) на овој член пред Прекршочниот орган ја води Комисија за одлучување по прекршок (во натамошниот текст: Прекршочна комисија) формирана од вработени лица во Агенцијата кои ги именува Советот на експерти на Агенцијата.

(3) Советот на експерти со подзаконски акт го определува бројот, потребниот степен на стручна подготовка и работно искуство на членовите на Прекршочната комисија.

(4) Членовите на Прекршочната комисија се избираат за времетраење од пет години со право на реизбор.

(5) За претседател на Прекршочната комисија може да биде избран само дипломиран правник со положен правосуден испит.

(6) Прекршочната комисија донесува одлуки за прекршоците од овој закон и за

изрекување прекршочни санкции.

(7) Прекршочната комисија донесува Деловник за својата работа кој претходно е одобрен од Советот на експерти на Агенцијата.

(8) Против решенијата на Прекршочната комисија, со кои се изрекува прекршочна санкција може да се поднесе тужба за поведување на управен спор пред надлежниот суд.

Посредување

Член 235-в

(1) За прекршоците утврдени во членот 237 од овој закон, овластените лица на Агенцијата, во рамките на своите овластувања, на сторителот на прекршокот му нудат посредување и постигнување согласност со која сторителот на прекршокот треба да ја плати глобата, другите давачки или да ги отстрани последиците од прекршокот.

(2) Постапката за посредување се покренува со доставување на понуда од страна на овластено лице на Агенцијата во рок од осум дена од денот кога е констатирано сторувањето на прекршокот.

(3) Сторителот на прекршокот е должен во рок од три дена од денот на приемот на понудата од ставот (2) на овој член да даде писмена согласност за покренување на постапка на посредување.

(4) Овластените лица на Агенцијата за случаите од ставот (3) на овој член составуваат записник во кој се констатира согласноста на двете страни за покренување на постапка за посредување на кој се потпишува и сторителот на прекршокот.

(5) Согласноста за посредувањето треба да се постигне во рок од осум дена од денот кога е започната постапката за посредување.

(6) Постапката за посредување се води пред комисија за посредување составена формирана од вработени лица во Агенцијата кои ги именува Советот на експерти на Агенцијата.

(7) Советот на експерти со подзаконски акт го определува бројот, потребниот степен на

стручна подготовка и работно искуство на членовите на комисијата за посредување.

(8) Комисијата за посредување работи на седници на кои задолжително присуствуваат претставници на сторителот на прекршокот.

(9) Комисијата за посредување е должна да ја започне постапката на комисијата во рок од 24 часа од денот кога е пристигнато барањето од ставот (2) на овој член.

(10) За склучената согласност по посредувањето се составува спогодба во која се констатира согласноста на двете страни.

(11) Во спогодбата се утврдуваат обврските на сторителот на прекршокот, а особено:

1) висината и начинот на плаќање на глобата;

2) висината и начинот на плаќање на други давачки и трошоци и

3) мерките кои треба да ги преземе сторителот со цел да ги отстрани последиците од прекршокот.

(12) Спогодбата од ставот (10) на овој член има сила на извршна исправа.

(13) Советот на експерти на Агенцијата донесува деловник и трошковник за работа на комисијата за посредување. Висината и видот на трошоците утврдени во трошковникот се определуваат врз основа на реалните трошоци што ги има Агенцијата за супервизија на осигурување заради обезбедување на работа на комисијата за посредување.

(14) Комисијата за посредување е должна да води евиденција за поведените постапки за посредување и за нивниот исход.

Член 236-а

(1) Глоба во износ од 7.000 до 10.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на осигурително брокерско друштво, ако:

1) работи спротивно на одредбите од членовите 147, 148 ставови (4) и (5), 150, 150-а, 151, 152 став (3) и 156-а став (2) на овој закон и

2) не постапува по решение на Агенцијата во предвидениот рок.

(2) Глоба во износ од 2.000 до 3.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршокот од ставот (1) на овој член и на одговорното лице во осигурително брокерско друштво.

(3) Покрај глобата за прекршоците од ставот (1) на овој член, ќе се изрече и забрана за вршење на должност на одговорното лице во осигурително брокерско друштво во времетраење од една до три години.

Член 236-ж

(1) Глоба во износ од 3.000 до 5.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на:

1) ревизор ако веднаш не ја извести Агенцијата за околностите од членот 130 на овој закон и

2) овластениот актуар ако веднаш не ја извести Агенцијата за околностите од членот 116 став (8) на овој закон.

(2) Покрај глобата за прекршоците од ставовите (1) и (2) на овој член, ќе се изрече забрана за вршење дејност на ревизорот, односно овластениот актуар во времетраење од една до три години.

Прекршоци за кои е надлежна Агенцијата

Член 237

(1) Глоба во износ од 10.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на друштво за осигурување, ако:

1) не ја одржува вредноста на акционерскиот капитал согласно со членот 15 став (5) од овој закон;

2) не изготвува план за работа и не го доставува до Агенцијата согласно со членот 38 став (4) од овој закон;

3) работи спротивно на одредбите од членовите 49 до 52 од овој закон;

4) изврши измени без да добие согласност согласно со членот 66 став (1) од овој закон;

5) не формира резерви на сигурност согласно со членот 70 од овој закон;

6) не го одржува потребното ниво на маргина на солвентност согласно со членот 75

или 76 од овој закон;

7) не ја одржува вредноста на гарантниот фонд согласно со членот 77 од овој закон;

8) не издвои средства кои ги покриваат техничките резерви согласно со членот 80 од овој закон и не ги вложува средствата кои ги покриваат техничките резерви, согласно со членовите 86 до 89 од овој закон;

9) не издвои средства кои ја покриваат математичката резерва, или не управува со средствата кои ја покриваат математичката резерва, согласно со членовите 90 до 98 од овој закон;

10) не ги реосигура обврските од договорите согласно со членот 99 од овој закон;

11) не води трговски книги и не изготвува годишни извештаи согласно со членовите 117 до 121 од овој закон, или работи спротивно на прописите донесени врз основа на членот 122 од овој закон;

12) не ја организира внатрешна ревизија согласно со членовите 123 до 128 од овој закон;

13) финансиските извештаи ги поднесе на ревизија до друштво за ревизија за кое не добило согласност од Агенцијата согласно со членот 129 став (3) од овој закон и до Агенцијата не ги достави извештаите од ревизијата во предвидениот рок согласно со членот 129 став (1) од овој закон;

14) не достави извештај до Агенцијата во согласност со членот 168-д став (1) од овој закон и

15) не ги достави потребните информации од членот 168-д став (2) на овој закон.

(2) Глоба во износ од 3.000 ЕВРА во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршокот од ставот (1) на овој член и на одговорното лице во друштвото за осигурување.

(3) Покрај глобата од ставот (1) на овој член, ќе се изрече и прекршочна санкција забрана за вршење на должност на одговорното лице во друштвото за осигурување најмногу во траење од 30 дена.